

Evaluering af Nordisk Netværk for Voksnes Læring (NVL)

Evaluering af Nordisk Netværk for Voksnes Læring (NVL)

2012

**Evaluering af Nordisk Netværk for Voksnes
Læring (NVL)**

© 2012 Danmarks Evalueringsinstitut

Citat med kildeangivelse er tilladt

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form
på: www.eva.dk

ISBN (www) 978-87-7958-668-0

Indhold

1	Resumé	6
2	Indledning	7
2.2	Design og metode	8
2.2.1	Dokumentstudie	8
2.2.2	Spørgeskemaundersøgelse blandt netværksdeltagere og samarbejdspartnere	9
2.2.3	Interviewundersøgelse	9
2.3	Bemanding	10
2.4	Rapportens opbygning	10
3	NVL's hovedresultater	11
3.1.1	Kompetenceudvikling	11
3.1.2	Kvalitetsudvikling	12
3.1.3	Validering	12
3.1.4	Vejledning	13
3.1.5	Øvrige resultater	13
4	Styringen af NVL	14
4.1	Forskellige holdninger til styringskonceptet	14
4.1.1	Styringen skaber struktur og smidiggør samarbejdet.	14
4.1.2	For meget top-down-styring i en organisation af frivillige	15
4.2	Relevans af mål, temaer og metoder	16
4.2.1	Målene er relevante	16
4.2.2	Splittelse i forhold til, om der er overensstemmelse mellem NVL's aktiviteter og mål	17
4.2.3	Udfordringer i forhold til målopfyldelse	18
4.2.4	Temaerne opleves overordnet set som relevante	19
4.2.5	NVL's brugere oplever at arbejde med relevante metoder	20
5	Tværasektorielle og tematiske netværk	22
5.1	Aktive netværk og arbejdsgrupper i NVL	22
5.2	Netværkenes kobling til de prioriterede temaer	23
5.3	Netværkenes tværasektorielle sammensætning	24
5.4	Udfordringer tilknyttet netværkssamarbejdet	25
5.4.1	Udfordringer ved netværkenes tværasektorielle sammensætning	25
5.4.2	Udfordringer ved netværksstrukturen	26
6	Samarbejdsrelationer	28
6.1	Samarbejde mellem Nordplus og NVL	28
6.1.1	Intensiveret samarbejde	28
6.1.2	Udfordringer i samarbejdet mellem NVL og Nordplus	29
6.2	Samarbejde mellem NVL og nordiske voksenlæringsmiljøer	30
6.2.1	Stigning i antallet af samarbejdspartnere	30
6.2.2	Stigning i antallet af deltagere i NVL's aktiviteter	32
7	Formidling af informationer og resultater	33
7.1	NVL er blevet bedre til at formidle resultater	33

7.2	NVL bruger en bred vifte af formidlingskanaler	34
7.2.1	Internettet som hovedredskab til informationsdeling	34
7.2.2	Konferencer og seminarer.	35
7.2.3	Intern informationsformidling gennem koordinatorene og kontaktpersonerne	35
7.3	NVL som policy-leverandør	36
8	Perspektiver og anbefalinger	38
Appendiks		
Appendiks A:	Opgaveforståelse	40
Appendiks B:	Evalueringsdesign	43
Appendiks C:	Dokumentation og metode	47
Appendiks D:	Referencer	51
Appendiks E:	NVL's netværk med antal deltagere og fordeling på nationalitet	52

1 Resumé

Denne evaluering viser, at den omstrukturering, NVL gennemførte i 2009 – med fokus på at gå fra en løsere til en strammere styring af organisationen – overordnet set har været en succes.

Ansatte og netværksdeltagere vurderer, at NVL's nye styringsramme, hvor organisationen styres via mål, temaer og metoder, er velegnet og en forbedring i forhold til tidligere. Et klart flertal vurderer, at NVL's mål, temaer og metoder er relevante, og flertallet oplever også, at de aktiviteter, de deltager i, bidrager til at opfylde målene for NVL.

Herudover viser evalueringen, at NVL har skabt en række væsentlige resultater inden for de fire prioriterede temaer for perioden 2009-2011: kompetenceudvikling, kvalitetssikring og kvalitetsudvikling, validering og vejledning. Der har desuden været en markant stigning i antallet af NVL's samarbejdspartnere.

Når det kommer til organiseringen af netværkene, viser evalueringen, at der er en solid kobling mellem netværkene og de temaer, som er prioriteret i NVL's virksomhedsplaner. Et klart flertal af netværksdeltagerne og samarbejdspartnere er således bevidste om, at deres arbejde i forbindelse med NVL skulle fremme et eller flere af NVL's prioriterede temaer.

Samtidig viser evalueringen, at NVL formår at indfri målet om at skabe tværsektorielle netværk. Netværksdeltagerne er fordelt både i forhold til, at de kommer fra forskellige typer af institutioner, og i forhold til, at de har forskellige nationaliteter. Evalueringen peger i denne sammenhæng på, at en vigtig grund til, at netværkene er tværsektorielle, er, at koordinatorene har et klart fokus på dette i deres rekruttering af nye medlemmer til netværkene.

De ansatte og netværksdeltagerne er også positive i forhold til NVL's formidling af resultater fra netværkene. Evalueringen viser i denne sammenhæng, at NVL's nye styringsramme fra 2009 har bidraget til, at NVL er blevet bedre til – navnlig internt i netværket – at formidle resultater. Den forbedrede formidlingsstrategi skyldes ikke mindst, at NVL i høj grad bruger internettet som informationskanal.

Herudover viser evalueringen, at der er enighed om, at det er relevant for NVL at udføre opgaver rettet mod policy-udvikling for SVL. En holdning, der går klart igen i vores interview med ansatte og netværksdeltagere, hvor navnlig NVL's rapporter nævnes som eksempler på oplæg til policy.

På trods af de mange positive resultater i evalueringen er der også nogle kritiske røster. Det er således et tilbagevendende tema i interviewene, at netværksdeltagerne er usikre på, hvilken politisk effekt arbejdet i netværkene har. En udfordring, som bekræftes af, at NVL's oplæg øjensynligt ikke forelægges embedsmandskomiteen.

Herudover peger koordinatorene på, at ambitionsniveauet for NVL's arbejde, herunder omfanget af opgaver, ikke modsvarer af tilstrækkelige ressourcer i organisationen. Endelig er der netværksdeltagere, der peger på, at den relativt stramme styring af arbejdet i netværkene kan mindske motivation og engagement blandt netværksdeltagerne.

2 Indledning

Nordisk Ministerråd (NMR) vedtog i 2004 at nedlægge Nordens Folkelige Akademi og valgte i stedet for at etablere Nordisk Netværk for Voksnes Læring (NVL) for en fireårig periode (2005-2008). Det overordnede formål med NVL var at støtte de voksenpædagogiske miljøer i de nordiske lande. Det skulle fx ske ved at formidle ideer og viden og styrke netværksbaseret samarbejde på tværs af de nordiske lande.

NMR vedtog i 2008 som følge af en evaluering af NVL fra 2007 et nyt grundlagsdokument for netværket. NVL skulle bestå i endnu en årrække, men styres efter en række nye mål, temaer og metoder, som skulle gælde for NVL i perioden 2009-12.

NVL arbejder i dag for at fremme voksnes livslange læring inden for en bred vifte af områder og med særlig vægt på en nordisk dimension. NVL er organiseret som en netværksorganisation, der arbejder med at dele og sprede viden og information om voksnes læring ved at bringe folk sammen både virtuelt og i fysisk forstand på tværs af lande og sektorer.

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har efter opdrag fra Nordisk Ministerråd gennemført en evaluering af Nordisk Netværk for Voksnes Læring i perioden december 2011 til april 2012. NMR har ønsket at få gennemført en evaluering af NVL, da NMR skal til at beslutte, hvad der skal ske med NVL fra 2013, når den nuværende strategi udløber. Evalueringen danner således grundlag for NMR's beslutning om den videre organisering af NVL fra 2013.

Formål

Evalueringsens overordnede formål er at vurdere, hvordan det er lykkedes at realisere de tiltag, der blev indført i 2009, herunder ændringen til at styre NVL mere detaljeret gennem mål, temaer og metoder. Evalueringen skal desuden bidrage med anbefalinger til, hvordan NVL's aktiviteter fremadrettet kan styrkes.

NMR har udvalgt syv konkrete delmål, som evalueringen forholder sig til. EVA har på baggrund af disse formuleret 13 konkrete evalueringsspørgsmål. De 13 evalueringsspørgsmål er gengivet i tabel 1 og besvares i rapporten på baggrund af den indsamlede dokumentation.

Evalueringsspørgsmål

- 1 Hvilke hovedresultater har NVL opnået gennem sine aktiviteter i perioden 2009-2011?
- 2 I hvilket omfang er de fremlagte parametre (mål, temaer og metoder) for NVL i virksomhedsplanerne for 2009-2011 samt i grundlagsdokumentet fra 2009 relevante?
- 3 I hvilket omfang og hvordan har de nye tiltag fra 2009 bidraget til en bedre styring af NVL via mål, temaer og metoder?
- 4 I hvilket omfang og hvordan har de nye tiltag fra 2009 bidraget til, at NVL fungerer hensigtsmæssigt i rollen som policy-leverandør til SVL og NMR?
- 5 I hvilket omfang og hvordan har de nye tiltag fra 2009 bidraget til at styrke NVL som formidler af informationer og resultater?
- 6 I hvilket omfang og hvordan har de nye tiltag fra 2009 bidraget til, at erfaringer og resultater fra Nordplus' rammeprogram/Nordplus Voksen gøres nyttige for brugere og omsættes i praksis?
- 7 I hvilket omfang og hvordan har de nye tiltag fra 2009 bidraget til at understøtte et kontinuerligt samarbejde mellem de nationale Nordplus-administratorer og NVL's koordinatore?
- 8 I hvilket omfang har NVL's netværk og arbejdsgrupper en tydelig kobling til de prioriterede temaer i virksomhedsplanerne for 2009-2011?
- 9 I hvilket omfang er NVL's netværk og arbejdsgrupper sammensat på tværs af sektorer?
- 10 I hvilket omfang er personer fra nordiske voksenlæringsmiljøer involverede og engagerede i NVL?
- 11 I hvilket omfang samarbejder personer fra nordiske voksenlæringsmiljøer med NVL?
- 12 Hvordan og i hvilken grad spredes resultaterne af NVL's virksomhed til aktører uden for NVL's netværk og arbejds- og ekspertgrupper?
- 13 Hvilke tiltag kan NVL anvende for at udvikle sin organisation, så målene for NVL i højere grad nås?

2.2 Design og metode

Evalueringen er baseret på tre datakilder. EVA har således gennemført henholdsvis et dokumentstudie af eksisterende dokumenter fra NVL, en spørgeskemaundersøgelse og en interviewundersøgelse.

Vi beskriver i de følgende underafsnit kort de enkelte datakilder. Vi henviser til appendiks B og den medfølgende tabelrapport for en fyldestgørende beskrivelse af evalueringens metodiske tilrettelæggelse og gennemførelse.

2.2.1 Dokumentstudie

EVA har læst NVL's grundlagsdokumenter, virksomhedsplaner for 2009, 2010 og 2011 og årsberetninger for 2009 og 2010 (se appendiks D for detaljer). Årsberetningen for 2011 indgår kun mere sporadisk i dokumentstudiet, da denne blev offentliggjort i februar 2012. Dog har vi suppleret tendenser, som vi fremhæver på baggrund af årsberetningerne fra 2009 og 2010, med relevante data fra årsberetningen for 2011.

Dokumenterne er blevet gennemgået systematisk med henblik på at belyse evalueringens temaer og spørgsmål og understøtte tilrettelæggelsen af spørgeskemaundersøgelsen og telefoninter-

viewene. Herudover har EVA indhentet supplerende informationer om netværk og arbejdsgrupper på NVL's hjemmeside (www.nordvux.net).

2.2.2 Spørgeskemaundersøgelse blandt netværksdeltagere og samarbejdspartnere

Spørgeskemaundersøgelsen havde til formål at give et systematisk billede af, hvordan brugerne af netværk og samarbejdspartnere vurderer NVL i forhold til de opstillede mål m.m. (se endvidere appendiks A og appendiks B).

Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført som en totalundersøgelse og udsendt via e-mail til i alt 347 personer. Disse personer dækker over dels en række netværksdeltagere, der i 2010-2011 deltog i en af NVL's netværksgrupper, dels en række identificerede samarbejdspartnere.

Spørgeskemaundersøgelsen blev gennemført fra medio december 2011 til medio januar 2012. I alt svarede 208 respondenter ud af populationen på 347 personer. Det giver en svarprocent på 60. EVA vurderer, at svarprocenten er tilfredsstillende, og at den giver mulighed for at give et repræsentativt billede af, hvordan den identificerede population vurderer NVL.

Blandt respondenterne er eller har 54 % været medlem af et netværk, mens henholdsvis 30 % og 15 % har deltaget i enten planlægningen eller gennemførelsen af konferencer m.m. eller samarbejdet med NVL om videnproduktionen. 15 % har bidraget på anden vis.

Nedenstående tabel viser fordelingen af respondenter på nationalitet. Det ses her, at Danmark er det land, hvor flest respondenter kommer fra (25 %).

Tabel 1
Respondenterne fordelt på nationalitet

	Antal	Procent
Danmark	51	25 %
Finland	42	20 %
Sverige	41	20 %
Island	28	13 %
Norge	25	12 %
Færøerne	15	7 %
Grønland	6	3 %
Total	208	100 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt netværksdeltagere og samarbejdspartnere.

Næst efter Danmark er Finland og Sverige de lande, der udgør den største andel af gruppen af netværksdeltagere og samarbejdspartnere. De udgør hver især 20 % heraf. Herefter følger Island og Norge med hhv. 13 % og 12 %. Norges andel kan virke overraskende set i lyset af landets indbyggertal. Færøerne og Grønland udgør endelig hhv. 7 % og 3 % af den samlede gruppe.

2.2.3 Interviewundersøgelse

EVA gennemførte en række telefonbaserede interview i anden halvdel af januar 2012, der havde til formål at give mere nuanceret billede af, hvordan personer i eller tæt på NVL vurderer NVL i forhold til de opsatte mål m.m. (se endvidere appendiks A og appendiks B).

Interviewundersøgelsen omfattede i alt 27 telefoninterview med følgende informanter:

- 11 NVL-ansatte: hovedkoordinatoren, de fem landekoordinatorer, de tre kontaktpersoner på Færøerne, i Grønland og på Åland, webredaktøren og den administrative ressourceperson.
- 1 repræsentant fra Nordisk Ministerråd og 1 repræsentant fra SVL
- 14 repræsentanter for de 15 netværksgrupper, som var aktive i 2010.

Det har desværre ikke været muligt at gennemføre et telefoninterview med en repræsentant fra netværket Nordisk netværk for forskning i læring i arbejdsliv.

2.3 Bemanning

Evalueringen er gennemført af en projektgruppe, der er forankret i EVA's voksen- og efteruddannelsesenhed, bestående af:

- Specialkonsulent Michael Andersen (projektleder)
- Evalueringskonsulent Sigurd Lauridsen
- Evalueringskonsulent Camilla Franziska Hansen
- Metodekonsulent Dorte Stage Petersen

2.4 Rapportens opbygning

Rapporten består, foruden de indledende kapitler, af et kapitel, der beskæftiger sig med de hovedresultater, som NVL har opnået i perioden 2009-2011 (kapitel 3), fire analysekapitler (kapitel 4-7) og et kapitel (kapitel 8), der indeholder en række fremadrettede anbefalinger på baggrund af analyserne. Hvert af de fire analysekapitler analyserer aspekter, der knytter sig til evalueringens temaer og evalueringsspørgsmål.

Bagerst i rapporten er indsat en række appendikser. Appendiks A gengiver EVA's opgaveforståelse, appendiks B beskriver evalueringsdesignet, appendiks C beskæftiger sig med dokumentation og metode, appendiks D indeholder en oversigt over referencer, og appendiks E er en oversigt over NVL's netværk.

3 NVL's hovedresultater

Et af de spørgsmål, evalueringen giver svar på, er, hvilke hovedresultater NVL har opnået gennem sine aktiviteter i perioden 2009-2011. I dette kapitel sammenfatter vi hovedresultaterne, primært i forhold til de fire temaer, som NVL har prioriteret i 2009 og 2010:

- Kompetenceudvikling inden for forskellige uddannelsesområder samt i arbejdslivet og samfundslivet
- Kvalitetssikring, kvalitetsudvikling, resultater af investeringer i forskellige former for voksnes læring
- Anerkendelse/validering af individers kompetencer, metoder og dokumentation
- Vejledning i forhold til videre uddannelse og kompetenceudvikling, især med fokus på vejledning af kortuddannede.

I forhold til 2011 har NVL prioriteret fem nye temaer, der dog til en vis grad overlapper temaerne fra de to foregående år. Se endvidere afsnit 4.2.4 i forhold til, hvordan respondenterne vurderer relevansen af disse fem temaer fra 2011. NVL har i løbet af perioden opnået en lang række resultater inden for de prioriterede temaer, som følge af at NVL har gennemført flere kortlægninger og analyser, udgivet flere rapporter samt holdt konferencer, seminarer m.m. De opnåede hovedresultater beskrives i det følgende i forhold til de fire nævnte temaer fra 2009 og 2010, primært på basis af NVL's virksomhedsplaner for de to år suppleret med perspektiver fra spørgeskema- og interviewundersøgelsen fra hhv. slutningen af 2011 og begyndelsen af 2012.

I de følgende kapitler følger vi op med andre hovedresultater i forhold til evalueringens fokuspunkter: det ny styringskoncept fra 2009, netværkene, samarbejdsrelationer og formidling.

3.1.1 Kompetenceudvikling

NVL har ifølge årsrapporterne for 2009 og 2010 overordnet set formået at skabe en tværsektoriel erfaringsudveksling mellem fagfolk i forhold til temaet "kompetenceudvikling". NVL har på den baggrund ifølge årsrapporten bidraget til kompetenceudvikling både på voksenuddannelsesområdet og i arbejds- og samfundslivet. Det har NVL blandet andet gjort gennem følgende aktiviteter:

- Kortlægning af undervisningsudbuddet på arbejdsmarkedet med fokus på det nordiske arbejdsmarkeds fremtid og moderne kompetencekrav
- Offentliggørelse af en samling af pædagogiske metoder, redskaber og gode eksempler på NVL's hjemmeside. Formålet er at øge borgernes viden og kompetencer i forhold til voksenlæringsmiljøet.
- Koordinering af nordiske analyser, der giver eksempler på 'promising practice' fra voksenlæringsområdet i alle nordiske lande, i regi af Nordisk arbejdsgruppe for kompetenceudvikling. Eksemplerne illustrerer forandring og nytænkning, og de er blevet videregivet til en forskergruppe, der skal analysere eksemplerne nærmere.

Kompetenceudvikling er også et af de temaer, som respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen berører, når de med egne ord får mulighed for at fortælle, om der er resultater, som NVL har opnået gennem sine aktiviteter i perioden 2009-2011, de særligt vil fremhæve. De understøtter fx årsrapporternes vurdering af, at NVL har været med til at initiere diskussioner om kompetencebegrebet, som har bidraget til at tydeliggøre og definere begrebet.

3.1.2 Kvalitetsudvikling

NVL har ifølge årsrapporterne for 2009 og 2010 spillet en aktiv rolle i kvalitetsudviklingen af uddannelsesbuddet i Norden og tydeliggjort forskellige aspekter af kvalitet i voksenuddannelsen. NVL har således ifølge årsrapporterne gennemført en lang række aktiviteter, der har bidraget til at fremme kvalitetssikring, kvalitetsudvikling og dokumentation af resultater af forskellige indsatser inden for voksenlæringsområdet. Rækken af disse aktiviteter omfatter, at:

- Distancenetværket og arbejdsgruppen VuxPed har inddraget it/digitale ressourcer i undervisningen og derigennem bidraget til at øge kvaliteten af efteruddannelsesindsatser for voksenundervisere. Distancenetværket har efterfølgende arbejdet videre med at synliggøre mulighederne for anvendelsen af it-værktøjer for at øge tilgangen til og kvaliteten i uddannelsen og motivere deltagerne. I den forbindelse er der blevet arrangeret fire webkonferencer, som har samlet i alt 130 deltagere.
- Arbejdsgruppen VuxPed har analyseret og beskrevet de kompetencer, som voksenundervisere må være i besiddelse af for at skabe nye og innovative uddannelsessituationer, samt de kompetencer, som skaber bedre samspil mellem voksenlæring og arbejdslivet.
- NVL har arbejdet med at præcisere og udvikle kvalitetsbegrebet inden for voksenlæringsområdet med kvalitetscirklen som udgangspunkt og bl.a. har præsenteret fem nordiske eksempler på systematisk kvalitetstænkning i nordiske organisationer på voksenlæringsområdet.
- NVL som tillæg til Kvalitetsnetværket har etableret en arbejdsgruppe, som har været aktiv i perioden 2009-2010. Formålet med denne har været at komplementere dokumentation af kvalitetsarbejdet inden for forskellige områder af voksenlæringsområdet. Herudover har Kvalitetsnetværket udarbejdet rapporten "*Systematisk kvalitetsarbejde i voksnes læring*".
- Det nordiske netværk for formel voksenuddannelse har fokuseret sit arbejde på kvalitetsudvikling i den formelle voksenuddannelse og bl.a. planlagt og gennemført den nordiske konference "Kvalitet i voksenuddannelsen".
- NVL har formidlet anbefalinger til videreuddannelsesindsatser til relevante forskningsmiljøer og organisationer i Norden og Europa og fremmet arbejdet med professionalisering af voksenundervisere.
- Forskergruppen *Effekter af vejledning* har undersøgt, hvilke dokumenterede effekter af vejledning der findes, og hvilken forskning der bør initieres for at udvikle vejledning i Norden. Resultaterne er sammenfattet i rapporten *Expected outcomes of guidance services in the Nordic countries*.

3.1.3 Validering

NVL har ifølge årsrapporterne for 2009 og 2010 arbejdet intensivt – på både nordisk og europæisk niveau – for at fremme livslang læring og udviklingen af metoder til og dokumentation af validering af personlige og professionelle kompetencer.

NVL har arbejdet på dette i nordiske og europæiske fora ved at:

- Synliggøre valideringsmetoder og metoder til dokumentation af kompetencer.
- Formidle nordiske udfordringer og anbefalinger som policy-dokumenter til nøgleorganisationer i alle nordiske lande samt til SVL og NMR.
- Spredte nordiske erfaringer med validering og NQF-processer i Europa.

NVL fulgte i 2011 – ifølge årsrapporten for dette år – valideringstemaet op med en række initiativer, der blandt andet sigtede mod at synliggøre, hvordan de nordiske lande arbejder med særskilte målgruppers muligheder og barrierer i forhold til validering, samt at bidrage til professionalisering af feltet ved at kortlægge, systematisere og synliggøre aktuel valideringsforskning i Norden.

Informanterne i interviewundersøgelsen bemærker ligeledes NVL's engagement på såvel nordisk som europæisk niveau. En repræsentant fra NMR fortæller:

De er gode til at lave de her store nordiske mødepladser. De får produceret utrolig meget, man kan næsten spørge sig selv, om de får produceret for meget til, at man kan følge med. De producerer mange analyser og rapporter, og de leverer mange indspil til SVL, men også i forhold til hvad de selv kan arbejde videre med. Inden for vejledning og valideringsområdet arbejder de meget og på et europæisk plan. De holder mindst en gang om året nogle store konferencer, hvor de bruger de rapporter, som de har produceret.

3.1.4 Vejledning

NVL har ifølge årsrapporterne for 2009 og 2010 også arbejdet aktivt for at udvikle vejledning i forhold til videreuddannelse og kompetenceudvikling, især i relation til vejledning af korttidsuddannede. NVL har inden for dette tema bidraget til, at:

- Der er skabt nordiske mødepladser omkring aktuelle spørgsmål i forhold til vejlederes kompetencer og vejledning i tyndt befolkede områder.
- Nordiske rapporter om metoder og fungerende vejledningsindsatser er blevet formidlet i Norden.
- Vejledningsnetværket har afholdt fire netværksmøder, og at det har haft et møde med det nordiske valideringsnetværk, hvorved samarbejdet med dette er blevet indledt.
- Vejledningsnetværket har diskuteret de udfordringer, som de samfundsmæssige forandringer giver i forhold til vejlederes kompetencer.
- Vejledningsnetværket i samarbejde med Nordisk Forening for Uddannelses- og Erhvervsvejledning og Center for Vejledning i Grønland har arrangeret et arbejdsseminar om vejledning i tyndt befolkede områder. Seminarets resultater er blevet sammenfattet i en rapport, som er blevet videreformidlet til vejledningsmiljøer i tyndt befolkede områder i hele Norden.
- Forskergruppen "Effekter af Vejledning" fik bevilliget særskilte midler til at gennemføre undersøgelsen *Voice of users in promoting quality of guidance services for adults in the Nordic countries*. Resultaterne fra undersøgelsen blev præsenteret på et seminar på Island.
- Vejledningsnetværket har fulgt op på strategiarbejdet for livslang vejledning i Norden og informeret herom i nyhedsbrevet.

NVL fulgte i 2011 – ifølge årsrapporten for dette år – vejledningstemaet op med en række initiativer, der blandt andet sigtede mod at spille en aktiv rolle i erfaringsudvekslingen mellem nordiske vejledningsmiljøer med henblik på at øge vejledernes kompetencer.

Respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen fremhæver også, i lighed med kompetenceudviklingsområdet, vejledning som et område, hvor NVL har opnået væsentlige resultater. Forskningsprojektet "Voice of Users" bliver i den sammenhæng nævnt som et eksempel på en aktivitet, der har bidraget til vejledningsområdet. Som en respondent skriver i forbindelse med et åbent spørgsmål i spørgeskemaundersøgelsen:

Forskningsprojektet Voice of Users har frembragt helt ny viden om voksenvejledning i Norden.

3.1.5 Øvrige resultater

I interviewundersøgelsen fra 2012 er det især informanterne fra de selvstyrende områder og Island, der fremhæver, at arbejdet med de prioriterede temaer har gjort en væsentlig forskel i deres respektive områder. Dette kan hænge sammen med, at de ikke tidligere har arbejdet med disse temaer, og at temaerne derfor bidrager til en højere grad af udvikling inden for og et større fokus på voksenlæringsmiljøet. Som en af NVL's ansatte udtrykker det:

Vi har været med til at skabe fokus omkring voksenlæring, og det fokus har der ikke været tidligere i Grønland.

En forklaring i relation til Færøerne ligger ifølge en anden ansat i, at Færøerne har fået flere repræsentanter med i netværkene. Det betyder, at temaer, der er vigtige for Færøerne, kommer mere på dagsordenen.

Færøerne har fået flere repræsentanter ind i netværkene, hvilket betyder, at færøske emner kommer mere på dagsordenen nu end tidligere. Samtidig bidrager det her til, at NVL gør en forskel i de enkelte lande.

Denne forklaring er i tråd med informanternes generelle oplevelse af, at NVL er en organisation, der netop er i stand til at bringe temaer på dagsordenen, som ellers ikke ville være blevet taget op.

4 Styningen af NVL

Nordisk Ministerråd vedtog i 2008, at NVL fra 2009 skulle styres efter en række nye mål, temaer og metoder. Helt overordnet indebærer det nye styringskoncept, at NMR og SVL står for at formulere prioriteringerne på grundlag af ønsker og behov, der stammer fra de enkelte nordiske lande. Herefter er det NVL, der organiserer arbejdet, mens de enkelte netværk i NVL skal følge de overordnede prioriteringer. Netværkene kan dog sammen med koordinatorene vælge, hvordan de vil arbejde med de formulerede mål, temaer og metoder.

Vi ser i dette kapitel på den oplevede effekt af omstruktureringen i 2009 og fokuserer på at besvare følgende evalueringsspørgsmål:

- I hvilket omfang og hvordan har de nye tiltag fra 2009 bidraget til en bedre styring af NVL via mål, temaer og metoder?
- I hvilket omfang er de fremlagte parametre (mål, temaer og metoder) for NVL i virksomhedsplanerne for 2009-2011 samt i grundlagsdokumentet fra 2009 relevante?

Vi har valgt at besvare det første af de to spørgsmål gennem telefoninterviews med netværksdeltagere, koordinatorene og samarbejdspartnere. Dette har vi gjort for at opnå en nuanceret forståelse af, *hvordan* ansatte og personer, der indgår i netværk og arbejdsgrupper, vurderer tiltagene fra 2009. Det andet spørgsmål besvares derimod primært via resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen blandt netværksdeltagere og samarbejdspartnere.

Kapitlet og analyserne er struktureret på den måde, at vi i første omgang ser på brugernes overordnede vurdering af, hvor velegnet det indførte styringskoncept er, og dernæst på deres vurdering af styringskonceptets enkelte bestanddele (mål, temaer og metoder).

Overordnet set viser analyserne, at det nye styringskoncept er blevet modtaget godt af både ansatte og netværksdeltagere. Samtidig fremgår det dog af interviewene, at nogle netværksdeltagere oplever, at styringen kan virke hæmmende på motivation og udfoldelsesmuligheder i forhold til netværksarbejdet. Herudover viser evalueringen, at et klart flertal af netværksdeltagere, samarbejdspartnere og koordinatorene vurderer, at NVL's mål, temaer og metoder er relevante.

4.1 Forskellige holdninger til styringskonceptet

Analyserne viser, at der kan identificeres to holdninger til, i hvilket omfang og hvordan NVL's nye tiltag fra 2009 har bidraget til en bedre styring af NVL. På den ene side vurderer aktørerne, at det nye styringskoncept giver struktur og smidiggør samarbejdet, på den anden side er der også røster, der vurderer, at det skaber for meget "top-down"-styring i en organisation, hvor arbejdet er afhængigt af netværksdeltagernes motivation og kreativitet.

Disse to perspektiver udfoldes i de følgende to underafsnit. Det er dog vigtigt at understrege, at respondenterne overordnet set er positive over for det nye styringskoncept. Når vi nedenfor præsenterer kritiske holdninger, er det derfor vigtigt at holde sig for øje, at disse ikke nødvendigvis deles af mange. Vi har dog vurderet, at de kritiske røster bidrager med interessante nuanceringer og perspektiver, hvorfor disse vil udfoldes i de følgende to underafsnit.

4.1.1 Styningen skaber struktur og smidiggør samarbejdet.

Overordnet set er brugerne bevidste om den omstrukturering af NVL, der fandt sted i 2009, ligesom de har en god forståelse af, hvilke konsekvenser dette har haft for styringen af netværkene.

Det er et centralt synspunkt blandt informanterne, det vil sige blandt de ansatte, netværksdeltagerne og samarbejdspartnerne, at overgangen til at styre NVL gennem mål, temaer og metoder har bidraget til en bedre strukturering af arbejdet, og at det har skabt større fokus på de temaer og problemstillinger, der arbejdes med. Det skyldes ikke mindst, at NVL's netværksarbejde er kendetegnet ved mange forskellige interesser og former for samarbejde, der nødvendiggør systematik og struktur. Det bliver således fremhævet af denne gruppe af informanter, at tydelige mål og veldefinerede arbejdsopgaver er en fordel i en netværksorganisation, der er præget af forskellige interesser og samarbejdsformer. Det gør det nemmere at strukturere og tilrettelægge arbejdet og hermed være mere resultatorienteret. Som en af de ansatte i NVL formulerer det:

Arbejdet er blevet mere målrettet. Der er meget mere sammenhæng mellem mål og resultater. Opgaverne var mere flydende tidligere, og nu er der større sammenhæng mellem mål og resultater.

4.1.2 For meget top-down-styring i en organisation af frivillige

Der er dog også personer, der peger på, at SVL's styring af NVL er blevet for stram. Fx skriver en respondent i spørgeskemaet:

Top-down-styringen er lidt for dominerende. Det virker, som om SVL laver politisk styring i stedet for at lade netværksgrupperne, der jo arbejder i det virkelige liv, bestemme.

Denne gruppe efterlyser mere åbenhed og indflydelse i forbindelse med blandt andet informationer om planer og etableringen af nye netværk, valg af temaer og af de personer, som skal samarbejde i netværkene. De oplever, at informationsstrømmene og sammensætningen af netværk undertiden er tilfældig og uigennemskuelig. Viden herom beskrives fx som "insiderviden".

Disse personer oplever, at den mere strukturerede og målrettede måde at styre på er urimelig, fordi de opfatter deres arbejde i NVL som frivilligt. Den stramme styring kan give anledning til potentielle konflikter om, såvel hvad man skal arbejde med, som omfanget af arbejdet, herunder hvilke krav der er til dokumentation, fx i forhold til årsrapporterne.

En netværksdeltager nævner fx i interviewundersøgelsen, at vedkommende har overvejet at forlade netværket på grund af kravene om at arbejde med bestemte temaer. Vedkommende mener ikke, at det giver mening at styre netværkene i en sådan grad, at medlemmerne ikke selv kan bestemme, hvilke temaer de vil beskæftige sig med, når der er tale om ulønnet arbejde.

Vi arbejder frivilligt, og så kan de ikke komme og sige, at vi skal gøre ditten og datten. Jeg har haft nogle diskussioner med forskellige folk og sagt, at hvis jeg skal arbejde med bestemte områder, så forlader jeg netværket. (...) Så kan de give mig løn, så ville jeg ikke have noget imod, at de bestemmer.

Som tidligere nævnt er det NMR's forventning, at deltagerne i NVL's netværk normalt repræsenterer organisationer, som udpeger ansatte til at indgå i de pågældende netværk. Lønspørgsmålet er derfor som udgangspunkt noget, der vedrører forholdet mellem netværksdeltagerne og de organisationer, hvor de er ansat¹. Alligevel kan det konstateres, at der er netværksdeltagere, der oplever, at de ikke honoreres for deres arbejde, og af den grund forholder sig mere kritisk til NVL's styringskoncept.

En anden netværksdeltager fortæller i interviewundersøgelsen, at medlemmerne i vedkommendes netværk har besluttet, at deres netværk ikke længere skal arbejde direkte for NVL på grund af den stramme styring.

Jeg mener, det er en balancegang. Det er godt at have nogle mål, man går efter, men det skal ikke blive så stift, at man ikke inddrager de ting, som man kan se, er aktuelle. Set fra min side har vi haft god mulighed for at inddrage de temaer, som vi mener, er aktuelle.

¹ Der kan dog være enkelte netværksdeltagere, der fx er gået på pension, og derfor ikke modtager løn fra en virksomhed.

Mit netværk er jo heller ikke et netværk, der er relateret til målsætningerne, men det er et netværk, der beskæftiger sig med ting, der er meget aktuelle. Det er vigtigt med denne balancegang for at skabe fleksibilitet.

Et sidste aspekt, som kritikere inden for denne gruppe nævner, er, at de øgede dokumentationskrav, som er en følge af den nye styring af NVL, har ført til mere arbejde. Ifølge kritikken er de øgede dokumentationskrav således både tidskrævende og ikke nødvendigvis med til at sikre, at kvaliteten af arbejdet stiger. Det fremstår ikke helt tydeligt, hvad det er for nogle dokumentationskrav, som opleves som tidskrævende, men et af de steder, hvor NMR og NVL prioriterer dokumentation, er i forhold til årsrapporterne.

4.2 Relevans af mål, temaer og metoder

I dette afsnit besvares evalueringsspørgsmålet: I hvilket omfang er de fremlagte parametre (mål, temaer og metoder) for NVL i virksomhedsplanerne for 2009-2011, samt i grundlagsdokumentet fra 2009, relevante?

Kernen i NVL's omstrukturering af styringen af netværkene i 2009 var implementeringen af en relativt stram målstyring. Ifølge den nye struktur skal alle netværk arbejde inden for bestemte temaer og gøre brug af specifikke metoder til at opfylde bestemte mål.

Denne nye struktur udgør rygraden i NVL, og det er derfor helt centralt at afklare, om omstruktureringen af NVL har virket efter hensigten og gjort det muligt for brugerne at skabe bedre resultater inden for voksnes læring.

Vi besvarer spørgsmålet ved først at undersøge, i hvilket omfang brugerne oplever, at NVL's mål er relevante, herunder om de oplever, at der er overensstemmelse mellem aktiviteter og mål. Herefter undersøger vi, om NVL's temaer opleves at være relevante, og til sidst, om metoderne virker relevante.

4.2.1 Målene er relevante

NVL har fem mål, som netværkene skal arbejde på at indfri. De fem mål er:

- At fremme livslang læring og kompetenceudvikling blandt voksne i Norden
- At fremme udvikling og implementering af strategier for livslang læring og kompetenceudvikling blandt voksne i Norden
- Personlig udvikling af og demokratisk deltagelse blandt voksne i Norden
- At udvikle nordiske uddannelsessystemer i samspil med Nordplus
- At informere om erfaringer og resultater fra nordisk samarbejde om voksnes læring på nordisk og europæisk plan.

Spørgeskemaundersøgelsen blandt netværksdeltagere og samarbejdspartnere viser, at næsten alle brugerne af NVL vurderer, at målene for deres arbejde er relevante. De tre mål, som flest imidlertid vurderer enten i høj grad eller i nogen grad er relevante, er målene "at fremme livslang læring og kompetenceudvikling blandt voksne i Norden" (96 %), "at fremme udvikling og implementering af strategier for livslang læring og kompetenceudvikling blandt voksne i Norden" (96 %) og "at informere om erfaringer og resultater fra nordisk samarbejde om voksnes læring på nordisk og europæisk plan" (95 %). Resultaterne fremgår af tabel 2.

Tabel 2
Respondenternes vurderinger af, i hvilken grad de følgende mål for NVL's virksomhed er relevante

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	I alt
At fremme livslang læring og kompetenceudvikling blandt voksne i Norden (N = 171)	67 %	29 %	2 %	0 %	1 %	100 %
At fremme udvikling og implementering af strategier for livslang læring og kompetenceudvikling blandt voksne i Norden (N = 170)	65 %	31 %	2 %	0 %	1 %	100 %
Personlig udvikling af og demokratisk deltagelse blandt voksne i Norden (N = 170)	41 %	38 %	16 %	1 %	5 %	100 %
At udvikle nordiske uddannelsessystemer i samspil med Nordplus (N = 168)	45 %	35 %	9 %	0 %	11 %	100 %
At informere om erfaringer og resultater fra nordisk samarbejde om voksnes læring på nordisk og europæisk plan (N = 168)	68 %	27 %	1 %	0 %	4 %	100 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt netværksdeltagere og samarbejdspartnere

I forlængelse af disse resultater viser resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen også, at 94 % af respondenterne i høj eller i nogen grad har været klar over, at formålet med de aktiviteter, de har været en del af, har været at fremme et eller flere af disse mål. Resultaterne viser yderligere, at 91 % i høj grad eller i nogen grad vurderer, at NVL arbejder med de rigtige mål, mens 76 % vurderer, at NVL i høj grad eller i nogen grad formår at nå sine mål.

Analyserne tegner dermed et billede af, at NVL's brugere og ansatte med andre ord både er meget bevidste om, hvilke mål de arbejder mod, og at de er tilfredse med relevansen af disse mål. På den måde kan det siges, at den kritik, der rejses i afsnit 3.1.2, ikke umiddelbart ser ud til at være et udtryk for en kritik af de mål, som NVL har opstillet, men at den snarere retter sig mod forholdet mellem frivillighed og styring.

4.2.2 Splittelse i forhold til, om der er overensstemmelse mellem NVL's aktiviteter og mål

En ting er, at respondenterne vurderer, at NVL's mål er relevant, noget andet er, om de også vurderer, at der er overensstemmelse mellem målene og NVL's aktiviteter. I dette afsnit besvarer vi sidstnævnte spørgsmål.

Der er nogle mål, som næsten alle brugere mener i høj grad eller i nogen grad er blevet understøttet af de aktiviteter, de er indgået i. Det gælder de samme tre mål, som respondenterne også vurderer som de mest interessante, jf. tabel 2. Det er målene "at fremme livslang læring og kompetenceudvikling blandt voksne i Norden" (88 %), "at fremme udvikling og implementering af strategier for livslang læring og kompetenceudvikling blandt voksne i Norden" (80 %) og "at informere om erfaringer og resultater fra nordisk samarbejde om voksnes læring på nordisk og europæisk plan" (89 %). Dette fremgår af tabel 3.

Tabel 3

I hvilken grad respondenterne vurderer, at de aktiviteter, de har deltaget i, har bidraget til at opfylde målene for NVL's virksomhed

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	I alt
At fremme livslang læring og kompetenceudvikling blandt voksne i Norden (N = 168)	24 %	56 %	7 %	2 %	10 %	100 %
At fremme udvikling og implementering af strategier for livslang læring og kompetenceudvikling blandt voksne i Norden (N = 164)	21 %	59 %	9 %	2 %	9 %	100 %
Personlig udvikling af og demokratisk deltagelse blandt voksne i Norden (N = 163)	18 %	37 %	27 %	4 %	14 %	100 %
At udvikle nordiske uddannelsessystemer i samspil med Nordplus (N = 162)	11 %	40 %	21 %	7 %	22 %	100 %
At informere om erfaringer og resultater fra nordisk samarbejde om voksnes læring på nordisk og europæisk plan (N = 168)	46 %	43 %	5 %	1 %	5 %	100 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt netværksdeltagere og samarbejdspartnere

De mål, som færrest oplever, at de aktiviteter, de har deltaget i, har bidraget til at opfylde, er "personlig udvikling af og demokratisk deltagelse blandt voksne i Norden" (55 %) og "at udvikle nordiske uddannelsessystemer i samspil med Nordplus" (51 %).

En sandsynlig forklaring på forskellen i vurderingen af samspillet mellem aktiviteter og målopfyldelse er, at målene ikke er lige omfattende. Hvor målet om at fremme livslang læring og kompetenceudvikling nærmest omfatter al aktivitet på området, er der kun en del af NVL's aktiviteter, der sigter mod fx at udvikle de nordiske uddannelsessystemer i samspil med Nordplus. Medmindre målsætningen er, at alle aktiviteter skal understøtte alle mål, kan man derfor ikke slutte ud fra resultaterne, at det er et mindre godt resultat, at fx 51 % af brugerne oplever, at deres aktiviteter udvikler nordiske uddannelsessystemer i samspil med Nordplus, end når 89 % oplever, at de har været med til at informere om erfaringer og resultater fra nordisk samarbejde om voksnes læring på nordisk og europæisk plan. Eftersom der er tale om et afgrænset mål, er det naturligt, at en del af aktiviteterne i NVL ikke understøtter målet.

4.2.3 Udfordringer i forhold til målopfyldelse

Analysen har indtil videre været meget positiv i forhold til målstyringen af NVL. Som det vil fremgå af dette afsnit, er der imidlertid også resultater i evalueringen, der peger på udfordringer i forhold til arbejdet med målstyringen.

Både landekoordinatorer og kontaktpersonerne i de selvstyrende områder påpeger i interviewundersøgelsen fx, at det kan være svært at nå målene inden for de givne rammer.

Balancen mellem ambitioner og de høje målsætninger, som vi har, de ressourcer, vi har, og den halvtid, som koordinatorene har, er ikke nok. (...) Vi arbejder meget med virksomhedsplanen, så det bliver mere tydeligt prioriteret, hvad man skal arbejde med.

Denne udfordring oplever især informanterne fra de selvstyrende områder. Det kan skyldes, at de har andre forhold at arbejde under end aktørerne i de større lande. Nogle temaer i relation til voksenlæring er ifølge informanter fra disse områder endnu ikke blevet sat på de hjemlige dagsordener. Det betyder, at de skal arbejde mere på at gøre opmærksom på et sådant tema for at fremme netværksarbejdet omkring det. På den måde synes styringen af netværksarbejdet gennem mål og temaer at være særligt relevant for netop de selvstyrende områder. Samtidig fortæller en af de ansatte i NVL:

At have mål og visioner er vigtigt, fordi det skubber en i gang. Det er absolut relevante mål, spørgsmålet er, hvor realistiske de er i forhold til de selvstyrende områder? Der er en diskrepans mellem målene og det, der kan lade sig gøre.

Forholdet mellem ambitionsniveau og de muligheder, der står til rådighed, er et tema, der også tages op af netværksdeltagerne. Dette hænger ikke mindst sammen med, at nogle netværksdeltagere ser deres arbejde i netværkene som mere eller mindre frivilligt, og den tid, den enkelte kan bruge på arbejdet, som begrænset. Det handler derfor om at finde en balance mellem ambitionsniveau og ressourcer, hvilket ifølge disse informanter burde spille en større rolle, når opgaverne defineres.

4.2.4 Temaerne opleves overordnet set som relevante

NVL har for 2011 formuleret følgende fem temaer, som arbejdet skal fokusere på:

- Validering af realkompetencer i forhold til forskellige målgrupper samt professionalisering af feltet.
- Vejledning i forhold til videre uddannelse og kompetenceudvikling, personlig udvikling og arbejdsliv, herunder fokus på motivation og samspil mellem aktører involveret i voksnes læring.
- Fleksibilitet i uddannelserne, herunder øget brug af e-læring, sociale medier mv. i pædagogisk arbejde og uddannelsesudbud.
- Arbejdspladsen som læringsarena og partnerskab mellem offentlige og private virksomheder og uddannelsesinstitutioner.
- Udvikling af uddannelser og undervisning, blandt andet ved at fremme kreative og innovative kompetencer i uddannelserne samt arbejde for at omsætte viden til handling.

Ligesom det var tilfældet med vurderingerne af relevansen af målene, vurderer hovedparten af respondenterne, at temaerne for NVL's virksomhed i høj grad eller i nogen grad er relevante. Hvor mellem 80 % og 96 % af respondenterne vurderede, at *målene* i høj grad eller i nogen grad er relevante, vurderer mellem 83 % og 88 % af respondenterne, at *temaerne* i høj grad eller i nogen grad er relevante. Samtidig er der relativt få, der svarer "Ved ikke", hvilket indikerer, at respondenterne har været i stand til at forholde sig til de enkelte temaers relevans. Resultaterne fremgår af tabel 4.

Tabel 4
Respondenternes vurderinger af, i hvilken grad de følgende temaer for NVL's virksomhed er relevante

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	I alt
Validering af realkompetencer i forhold til forskellige målgrupper samt professionalisering af feltet (N = 169)	62 %	21 %	9 %	1 %	8 %	100 %
Vejledning i forhold til videre uddannelse og kompetenceudvikling, personlig udvikling og arbejdsliv, herunder fokus på motivation og samspil mellem aktører involveret i voksnes læring (N = 171).	59 %	30 %	4 %	0 %	7 %	100 %
Fleksibilitet i uddannelserne, herunder øget brug af e-læring, sociale medier mv. i pædagogik og uddannelsesstilbud (N = 171).	55 %	32 %	8 %	1 %	4 %	100 %
Arbejdspladsen som læringsarena og partnerskab mellem offentlige og private virksomheder og uddannelsesinstitutioner (N = 168).	50 %	36 %	7 %	1 %	6 %	100 %
Udvikling af uddannelser og undervisning, blandt andet ved at fremme kreative og innovative kompetencer i uddannelserne samt arbejde for at omsætte viden til handling (N = 168).	49 %	36 %	8 %	1 %	6 %	100 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt netværksdeltagere og samarbejdspartnere

Noget af det positive ved temaerne, som kommer frem i interviewundersøgelsen, er informanternes oplevelse af, at de siden 2009 er blevet mere tydelige og velafgrænsede. Det gælder især for temaerne "validering" og "vejledning".

Et kritikpunkt til temaerne, som dog kommer frem i interviewundersøgelsen, er, at de er for europæiske og ikke i tilstrækkelig grad forholder sig til de problematikker, som Norden står over for. Det vil derfor ifølge kritikerne være gavnligt for NVL, hvis man forholdt sig mere til Nordens udfordringer. Det oplever de navnlig er vigtigt i forhold til at kunne definere, hvilke styrkepositioner Norden har i forhold til globaliseringen.

Interviewundersøgelsen peger på yderligere et kritikpunkt, som står i direkte modsætning til, at temaerne vurderes som relevante. Her fremhæver nogle netværksdeltagere, at temaerne er for bredt formuleret. I denne sammenhæng nævnes det, at afgrænsede temaer vil gøre det muligt at gå mere i dybden med et tema og koncentrere sig om det væsentlige. Repræsentanten fra NMR udtaler:

Man er kommet længere i forhold til den måde, metoder, temaer og mål er formuleret på i grundlagsdokumentet. Metoderne er nok blevet de samme, men mål og temaer er blevet tydeligere. Jeg ville ønske mig, at man var endnu tydeligere i forhold til temaer, for de kan godt være ret brede.

Kritikernes ønske om, at temaerne bliver yderligere afgrænset, synes blandt andet at hænge sammen med, at netværkene ikke mødes særlig ofte. En afgrænsning af temaerne vil derfor ifølge dem bidrage til en prioritering af netværkenes arbejde, som vil betyde mere tid og overskud til at arbejde med temaerne.

4.2.5 NVL's brugere oplever at arbejde med relevante metoder

Den styringsramme, som blev introduceret for NVL i 2009, omfattede – ud over specifikke mål og temaer – også bestemte metoder, som NVL skal strukturere sit arbejde efter. Disse metoder er ikke nødvendigvis nye i forhold til tiden før 2009. Men det var nyt, at en række arbejdsformer, som NMR fandt hensigtsmæssige, i 2009 blev gjort eksplicitte og mere forpligtende.

Respondenterne blev i spørgeskemaundersøgelsen bedt om at vurdere relevansen af disse ni metoder, der stammer fra grundlagsdokumenter. Svarene fremgår af tabellen nedenfor.

Tabel 5
Respondenternes vurderinger af, i hvilken grad de følgende måder at arbejde på (metoder) i NVL er relevante

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	I alt
NVL skal "støtte og initiere netværkssamarbejde mellem nordiske lærings- og forskningsmiljøer engageret i voksnes læring inden for prioriterede temaer samt sprede erfaringer og resultater af samarbejdet". (N = 170)	68 %	27 %	3 %	0 %	3 %	100 %
NVL skal "stimulere til dialog, erfaringsudveksling og viden via fysiske og netbaserede mødepladser". (N = 170)	68 %	26 %	2 %	0 %	4 %	100 %
NVL skal "informere strategisk og struktureret om nye tiltag og ny viden samt om forskning om voksnes læring". (N = 169)	65 %	27 %	5 %	1 %	2 %	100 %
NVL skal "følge udviklingen i voksnes læring i hvert af de nordiske lande og selvstyrende områder som grundlag for nordisk samarbejde". (N = 170)	62 %	32 %	2 %	0 %	3 %	100 %
NVL skal "drive webbaseret informations- og kommunikationsplatform om nordisk samarbejde om voksnes læring". (N = 170)	56 %	27 %	12 %	1 %	4 %	100 %
NVL skal "udføre konkrete opgaver på opdrag af SVL, fx kortlægninger, udredninger, konferencer og seminarer". (N = 166)	53 %	30 %	5 %	1 %	11 %	100 %
NVL skal "bidrage til, at resultater af NVL's arbejde kan danne grundlag for SVL's arbejde". (N = 162)	49 %	34 %	5 %	0 %	12 %	100 %
NVL skal "bidrage til, at erfaringer og resultater fra Nordplus' rammeprogram/Nordplus Voksen nyttiggøres og omsættes i god praksis og kompetenceudvikling med henblik på god udvikling af uddannelsessystemerne i Norden". (N = 167)	47 %	40 %	7 %	0 %	7 %	100 %
NVL skal "initiere aktiviteter, udredningsopgaver og lignende". (N = 165)	44 %	41 %	9 %	1 %	7 %	100 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt netværksdeltagere og samarbejdspartnere samt grundlagsdokumentet

Som tabellen viser, er det den samme tendens, som gjorde sig gældende i forhold til mål og temaer, der gør sig gældende i relation til metoderne, nemlig at hovedparten (82-93 %) af NVL's brugere vurderer, at de i høj grad eller i nogen grad er relevante.

Der er dog to metoder, som forholdsvis mange (hhv. 11 % og 12 %) svarer "Ved ikke" i forbindelse med. Det gælder metoderne "at bidrage til, at resultater af NVL's arbejde kan danne grundlag for SVL's arbejde" og "udføre konkrete opgaver på opdrag af SVL, fx kortlægninger, udredninger, konferencer og seminarer". Én forklaring på dette kan være, at spørgsmålet kan tolkes på flere måder. Hvis man fx mener, at det er relevant nogle gange, men ikke andre gange, kan man være tilbøjelig til at svare "Ved ikke". Herudover kan det være vanskeligt at svare på, hvor relevant det er, at NVL skal "udføre konkrete opgaver på opdrag af SVL, fx kortlægninger, udredninger, konferencer og seminarer", hvis man ikke har konkrete erfaringer med denne metode fra sit arbejde i NVL.

Desuden viser spørgeskemaundersøgelsen, at 86 % af respondenterne vurderer, at de i høj grad eller i nogen grad har gjort brug af en eller flere af metoderne i de aktiviteter, de har deltaget i eller har bidraget til for NVL. Dette viser, at både netværksdeltagere og samarbejdspartnere er meget bevidste om, hvilke metoder NVL arbejder med, og i udbredt grad finder disse relevante.

5 Tværsektorielle og tematiske netværk

Det er et overordnet mål for NVL, at organisationens netværk er tværsektorielle og dermed formår at være en mødeplads mellem miljøer, policy og praksis. Hermed håber man at kunne skabe bedre rammer for innovation inden for voksnes læring i Norden.

For at kunne realisere dette mål er det vigtigt, at parter fra forskellige miljøer og typer af organisationer indgår i netværkene, og at netværkene er tydeligt koblet til de temaer, som er prioriteret i NVL's virksomhedsplaner.

I dette kapitel afdækker vi disse forhold ved at besvare følgende evalueringsspørgsmål:

- I hvilket omfang har NVL's netværk og arbejdsgrupper en tydelig kobling til de prioriterede temaer i virksomhedsplanerne for 2009-2011?
- I hvilket omfang er NVL's netværk og arbejdsgrupper sammensat på tværs af sektorer?

Analyserne bygger både på dokumentstudiet og på spørgeskema- og interviewundersøgelsen. De viser, at NVL's netværk både er koblet til de prioriterede temaer og i høj grad er sammensat på tværs af sektorer. Det gælder i forhold til både nationaliteter og repræsentation af forskellige aktørgrupper. Der er dog ikke entydige holdninger til, om målet om, at netværkene skal være tværsektorielle, er hensigtsmæssigt eller ej.

Kapitlet er struktureret sådan, at vi indledningsvist kort præsenterer netværkene i NVL. Herefter ser vi på, i hvilken grad netværkene er koblet til de temaer, som er prioriteret i NVL's virksomhedsplaner. Herefter afdækker vi brugernes overordnede vurdering af netværksarbejdet og netværkene. Til sidst undersøger vi netværkenes og arbejdsgruppernes sammensætning med henblik på at afklare, om de er tværsektorielt sammensat.

5.1 Aktive netværk og arbejdsgrupper i NVL

Arbejdsgrupperne og netværkene falder overordnet ind under tre grupper: ekspertnetværk, professionelle/tematiske netværk og arbejdsgrupper. Ekspertnetværkene har fået udredningsopdrag, og deres opgave er bl.a. at være kompetenceskabende og policy-udviklende. De tematiske og professionelle netværk er ifølge NVL's hjemmeside blevet dannet enten på initiativ af forskellige sektorer inden for voksenuddannelsesområdet eller med afsæt i et tema, som er af fælles nordisk interesse. Arbejdsgrupperne er dannet af NVL, og de arbejder med et konkret opdrag i en given periode. Arbejdsgrupper kan etableres med henblik på senere hen at blive til et regulært netværk.

Tabel 7 giver et samlet overblik over de i alt 17 netværk og arbejdsgrupper, som har været aktive i årene 2009, 2010 og 2011².

Oversigt over netværk og arbejdsgrupper, der har været aktive i 2009, 2010 og 2011

Ekspertnetværk	Tematiske/professionelle netværk	Arbejdsgrupper	Redaktionsråd
Alfarådet*	Nordisk distancenetværk*	Nordisk netværk for forskning i læring i arbejdsliv***	Nordisk netværk for fængselsundervisning (Redaktionsråd)*
Nordisk netværk for fængselsundervisning*	Nordisk netværk for formel voksenuddannelse**	Nordisk netværk for forskning i integration, inklusion/eksklusion*	
Kvalitetsnetværket***	Nordisk netværk for voksenvejledning*	Læring for bærekraft***	
Nordisk netværk for validering*	Ældre i arbejdslivet*	Kompetenceudvikling*	
		Nordisk forskergruppe, kompetenceudvikling*	
		Voksenpædagogik*	
		Nordisk Netværk for forskning i non formel adult learning*	
		Nordisk arbejdsgruppe for integration og fokus på etnisk erhvervsfremme*	

* markerer, at netværket ifølge årsrapporten for 2011 er aktivt i 2011.
** markerer, at netværket er blevet selvstændigt.
*** markerer, at netværket har afsluttet sit arbejde i 2010 eller 2011.

Kilde: NVL's årsrapport 2010 og 2011

Antallet af netværk har været relativt stabilt i løbet af de tre år. Således var 13 aktive i 2009, 15 aktive i 2010 og 13 aktive i 2011. Tre netværk eller arbejdsgrupper har afsluttet deres arbejde i perioden, mens et netværk er fortsat i selvstændigt regi.

Spørgeskemaundersøgelsen blandt netværksdeltagere og samarbejdspartnere viser, at Danmark er det land, hvor flest aktører kommer fra (25 %). Næst efter Danmark er Finland og Sverige de lande, der udgør den største andel af gruppen af netværksdeltagere og samarbejdspartnere. De udgør hver især 20 % heraf. Herefter følger Island og Norge med hhv. 13 % og 12 %. Norges andel kan virke overraskende set i lyset af landets indbyggertal. Færøerne og Grønland udgør endelig hhv. 7 % og 3 % af den samlede gruppe.

5.2 Netværkenes kobling til de prioriterede temaer

Det fremgår af årsrapporterne, at flere af NVL's netværk og arbejdsgrupper er koblet direkte til de prioriterede temaer. Der er fx netværk, der beskæftiger sig med både kvalitetssikring, validering, kompetenceudvikling og vejledning.

Spørgeskemaundersøgelsen viser også, at i alt 87 % af respondenterne vurderer, at de i høj grad eller i nogen grad har været klar over, at de aktiviteter, de har været en del af, har skullet fremme et eller flere af de prioriterede temaer. Dette indikerer, at både netværksdeltagere og samarbejdspartnere har kendskab til de prioriterede temaer, og at de samtidig er bevidste om koblingen mellem de prioriterede temaer og det arbejde, de udfører i netværkene.

Tabel 6**Respondenternes vurdering af, i hvilken grad de har været klar over, at de NVL-aktiviteter, de deltog i, skulle fremme et eller flere af de prioriterede temaer.**

	Andel (N = 170)
I høj grad	45 %
I nogen grad	42 %
I mindre grad	11 %
Slet ikke	0 %
Ved ikke	3 %
Total	100 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt netværksdeltagere og samarbejdspartnere

En af de ansatte i NVL uddyber i interviewundersøgelsen resultaterne ved at svare følgende på spørgsmålet, om netværkene er koblet til de prioriterede temaer:

Ja, det er de. Jeg tror ikke, vi laver noget længere, der ikke er koblet til temaerne. Men man kan sige, at temaerne er tilpas brede til, at der er mulighed for at fordybe sig i bestemte områder.

Analyserne viser, at NVL med andre ord har formået at skabe sammenhæng mellem selve netværksarbejdet og de prioriterede temaer på en sådan måde, at temaerne strukturerer arbejdet.

5.3 Netværkenes tværsektorielle sammensætning

Målet om en tværsektoriel sammensætning af NVL's netværk skyldes en ambition om at styrke samarbejdet mellem forskere og praktikere, så de kan formidle, udvikle og implementere nye forskningsresultater. Der er behov for tværsektorale fora, som faciliterer videndeling mellem institutioner og miljøer, fordi voksenlæringsfeltet i udgangspunktet er forholdsvis heterogent.

Årsrapporterne viser, at netværkene er sammensat på tværs af sektorer i to henseender:

- Alle nordiske lande er repræsenteret i mindst ét netværk
- Netværksdeltagerne kommer fra forskellige sektorer inden for voksenlæringsområdet (primært erhvervsskoler, universiteter, det praktiske felt, kommuner m.m.)

Vurderingerne i årsrapporterne af, at netværkene er tværsektorielt sammensat, understøttes af netværksdeltagernes og samarbejdspartnerne oplevelse, som den fremstår i spørgeskemaundersøgelsen. Et flertal på 64 % af respondenterne vurderer, at NVL i høj grad eller i nogen grad har en tilfredsstillende sammensætning af netværk og arbejdsgrupper på tværs af sektorer. 11 % svarede "I mindre grad" eller "Slet ikke", og 25 % svarede "Ved ikke".

Resultatet bekræftes også af, at det fremgår af spørgeskemaundersøgelsen, at respondenterne kommer fra en række forskellige institutioner. Den største gruppe kommer fra uddannelses- og forskningsinstitutioner (46 %). Den næststørste gruppe (27 %) kommer fra en myndighed eller forvaltninger. 14 % kommer fra en interesseorganisation, og 4 % kommer fra en ikke-offentlig konsulentvirksomhed. Til sidst er der en restgruppe på 9 %, som kommer fra forskellige andre typer af institutioner. Men vi kan samtidig også se, at der er stor forskel på tværs af landene, når det gælder, hvilke typer af institutioner netværksdeltagerne og samarbejdspartnerne kommer fra. I Grønland, på Færøerne og i Danmark kommer over halvdelen (57-60 %) fra en uddannelses- og/eller forskningsinstitution, mens dette kun gælder for ca. en tredjedel (32 %) af netværksdeltagerne og samarbejdspartnerne i Finland og Norge. I Norge kommer hovedparten (60 %) fra en myndighed/forvaltning, mens dette i Danmark kun gælder for 6 %.

Den tværsektorielle sammensætning skyldes blandt andet, at koordinatorene er opmærksomme på at rekruttere tværsektorielt, når de finder nye personer til netværkene. For at garantere den tværsektorielle og tværnationale sammensætning bliver der anvendt en særlig måde at udvælge og rekruttere netværksmedlemmer på. En ansat udtrykker det på følgende måde:

Alle lande kommer med personer fra den sektor, som har noget at bidrage med på området på nordisk niveau. Men vi kan ikke have alle lande og alle sektorer med, for det har vi ikke ressourcer til. Så får personerne opdrag i 2 år, og så vurderes sammensætningen igen. Det er vores grundprincip.

Men som det fremgik, var der alligevel 25 % af respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen, som svarede "Ved ikke" på spørgsmålet, om netværk og arbejdsgrupper er sammensat tilfredsstillende på tværs af sektorer. Det skyldes formentlig, at mange af deltagerne ikke har et klart overblik over, hvilke institutioner de øvrige deltagere kommer fra. En netværksdeltager nævner fx i interviewundersøgelsen, at den tværsektorielle og tværnationale sammensætning er med til at gøre netværkenes opbygning uigennemskuelig, så det kan være svært at vide, hvilke institutioner medlemmerne arbejder for, og hvor de kommer fra.

5.4 Udfordringer tilknyttet netværkssamarbejdet

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at netværksdeltagerne grundlæggende har et positivt syn på netværkssamarbejdet – ikke mindst når det gælder sammensætningen af netværkene. De åbne besvarelser i spørgeskemaundersøgelsen og interviewundersøgelsen peger på udfordringer, de alligevel kan opleve er forbundet dels med at arbejde tværsektorielt, dels med netværksstrukturen mere generelt.

5.4.1 Udfordringer ved netværkenes tværsektorielle sammensætning

Netværksdeltagerne er overordnet set tilfredse med sammensætningen af netværkene. Det viser spørgeskemaundersøgelsen. Men som nævnt så viser analyserne af det kvalitative datamateriale også, at der er udfordringer.

På den ene side beskriver netværksdeltagere den tværsektorielle og tværnationale sammensætning som givende, men på den anden side siger de også, at denne mangfoldighed af tilgange kan være en udfordring. Det kan være svært at nå til enighed om, hvilket perspektiv man skal fokusere på. En netværksdeltager udtrykker det på følgende måde i interviewundersøgelsen:

Men hvis jeg skal sige noget, så er det, at vi i vores netværk kommer fra meget forskellige steder, og derfor har vi meget forskellige perspektiver, og det kan gøre det svært at se, hvad vi kan gøre samlet. Så jeg tænker, at man kunne gøre opbygningen mere systematisk ved at sætte policy-folkene sammen og praktikerne sammen. Praktikerne har fx andre behov end en, der arbejder på ministerniveau.

En anden netværksdeltager italesætter problemstillingen på denne måde i interviewet:

Men netop det med, at netværket skulle være sammensat på tværs af sektorer, har været oppe til diskussion. For vi har haft svært ved at se, hvad pointen med det skulle være. Hvad skal vi fra forskellige sektorer arbejde sammen om, dvs. at finde et fælles tema? Spørgsmålet har været, om det er det mest effektive for et netværk for at kunne skabe gode resultater. Hvis jeg tænker på mig selv, synes jeg, det er svært at se, hvad vi alle sammen kan gøre sammen. Jeg forstår det godt, men det forudsætter, at vi alle sammen finder sammen. Det gør det vanskeligt at finde fælles temaer.

En tredje netværksdeltager problematiserer, at der er for mange netværksdeltagere, der har en "politisk baggrund", og for få personer med en faglig baggrund. Vedkommende begrundet sin holdning med, at der mangler transparens i forhold til netværksgruppernes sammensætning og inddragelsen af flere praktikere, der er i besiddelse af den nødvendige praktiske ekspertise til at vurdere problemstillingerne inden for de forskellige fagområder. Som en respondent beskriver det i spørgeskemaundersøgelsen:

Kontinuiteten i netværkene og hensynet til den tværsektorielle sammensætning går ofte forud for en virkelig repræsentativ sammensætning af de mest interessante aktører i forhold til et bestemt tema.

En sidste problemstilling, der kommer frem, er, at netværkene kunne blive bedre til at samarbejde på tværs, da det kunne skabe synergi og vidensdeling blandt netværkene. Det kunne i den sammenhæng være relevant at se på, om og i givet fald hvordan bestemte personer og deres viden om et tema kan bruges i forskellige netværk og sammenhænge. En respondent skriver følgende svar på spørgsmålet om forslag til forbedringer af NVL's arbejde:

NVL kan i højere grad etablere mødepladser for de forskellige netværk, fx ved at de samles en gang om året og får mulighed for at høre, hvad hinanden laver.

Denne holdning fremgår også af interviewmaterialet, hvor en af netværksdeltagerne forklarer, at NVL kunne have gavn af at sætte praktikere og teoretikere sammen på tværs af netværkene, så de kunne videndele i forhold til mere overordnede problematikker, som ikke nødvendigvis behøver at være relateret til et bestemt netværkstema.

5.4.2 Udfordringer ved netværksstrukturen

Tilfredsheden med selve netværksstrukturen er ikke berørt i spørgeskemaundersøgelsen. Interviewene med både koordinatorene og kontaktpersonerne gav os imidlertid et indblik i forskellige holdninger til strukturen. Interviewundersøgelsen peger på, at nogle informanter dels oplever en stor gennemstrømning af netværksdeltagere, dels oplever, at de ikke i tilstrækkelig grad bliver honoreret for deres indsats i netværkene.

Sårbarhed over for udskiftning blandt koordinatorene

Hovedkoordinatoren, landekoordinatorerne og kontaktpersonerne gør ifølge netværksdeltagerne et uundværligt arbejde for, at NVL lykkes med sit arbejde. Den overordnede planlægning og koordination af netværkene betragtes som særdeles vigtige elementer, som har en særlig betydning, når arbejdet ellers foregår i en mere omskiftelig kontekst. Netværksdeltagerne tilkendegiver blandt andet følgende i interviewundersøgelsen:

Det, der er vigtigt i forhold til netværkene, det er deres orkestrering (...). Det kræver en anden planlægning og forståelse af netværket. Et netværk bygger på tillid, på, at folk gerne gør det her.

NVL er gennem sin projektorganisation og netværksorganisation fleksibel. Dette hænger sammen med, at folk fra forskellige sektorer deltager. Samtidig er netop denne projektorganisering NVL's akilleshæl, fordi den bidrager til ustabilitet.

Tillid, kontinuitet og sammenhæng er altså faktorer, der er væsentlige i forhold til at fremme og vedligeholde engagement og motivation i netværkene. Den markante rolle, kontaktpersonerne og koordinatorene spiller, fører let til en form for afhængighed af dem og en deraf følgende sårbarhed. Denne sårbarhed bliver tydelig i forbindelse med udskiftning af kontaktpersoner eller koordinatorene. I sådanne situationer kan netværkene risikere at skulle skifte fokus og perspektiv, og det kan skabe usikkerhed omkring arbejdet.

Selvom der er informanter, der har oplevet koordinatorskift og heraf følgende usikkerhed, er der dog generelt set ikke grundlag for at hævde, at koordinatorskift har været hyppige i NVL i perioden efter 2009³.

Uklarhed og oplevelser af manglende honorering af netværksdeltagerne

Balancen mellem tid og ressourcer er et centralt tema i interviewmaterialet. Som det fremgår af nedenstående, peger netværksdeltagere blandt andet på, at det er et problem, at de ikke bliver aflønnet for de timer, de bruger på netværksarbejdet:

Det er et kæmpe problem, at vi ikke får noget for vores arbejde. Det bliver netværkets død, og det bliver alle netværks død. Alle er så pressede i øjeblikket, at der skal rigtig meget til, før man laver noget frivilligt.

³ Det fremgår af NVL's årsrapport fra 2009, at NVL i 2008 havde en udskiftning af personale på 50 %.

Ovenstående viser, at nogle informanter vurderer, at netværkene risikerer at skulle stoppe deres aktivitet, fordi deltagerne ikke kan se meningen i at skulle arbejde uden at få betaling for det. Selve organisationen risikerer dermed at blive undermineret af manglende honorering.

Kritikken af, at netværksdeltagerne ikke honoreres for deres arbejde, er interessant, fordi netværksdeltagerne som udgangspunkt repræsenterer bestemte organisationer, der må forventes at honorere sine ansatte for deres arbejde, også når det foregår i fx NVL. Dette principielle forhold ændrer imidlertid ikke ved, at nogle netværksdeltagere oplever arbejdet i NVL som noget ekstra arbejde, som de ikke honoreres for. Det peger på, at der er behov for at tydeliggøre rammer og vilkår for arbejdet i NVL's netværk.

Med hensyn til de ansatte er der flere informanter, der nævner, at de høje målsætninger for netværkene ikke står mål med de ressourcer, der er til rådighed. De oplever således en diskrepans mellem deres arbejdsbyrde og de ressourcer, de har til rådighed. Som en ansat udtrykker det:

Man burde nok give minimum 75 % uden at øge arbejdsopgaverne, for det er det, de fleste arbejder. Og nogle gange endda mere.

Det fremgår af ovenstående, at det halve årsværk, der er afsat til koordinatorenes arbejde, ikke er tilstrækkeligt i forhold til den arbejdsbyrde, de har, og at det derfor ville lette arbejdspresset, hvis den afsatte arbejdstid kunne øges til 75 %. Men udsagnet kan også tolkes på den måde, at der er behov for at reducere arbejdsbyrden, så den står mål med de ressourcer, der er til rådighed for arbejdet.

6 Samarbejdsrelationer

En del af baggrunden for reorganiseringen af NVL i 2009 var, at man i højere grad ønskede at understøtte samarbejdet mellem de nationale Nordplus-administratorer og NVL's koordinatore og generelt skabe bedre rammer for at gøre erfaringer fra Nordplus nyttige for brugerne. Herudover var der også et ønske om at sikre samarbejde mellem NVL og personer fra nordiske voksenlæringsmiljøer, herunder at få disse personer involveret og engageret i NVL's arbejde.

Konkret besvarer vi følgende evalueringsspørgsmål:

- I hvilket omfang og hvordan har de nye tiltag fra 2009 bidraget til at understøtte et kontinuerligt samarbejde mellem de nationale Nordplus-administratorer og NVL's koordinatore?
- I hvilket omfang og hvordan har de nye tiltag fra 2009 bidraget til, at NVL medvirker til, at erfaringer og resultater fra Nordplus' rammeprogram/Nordplus Voksen gøres nyttige for brugere og omsættes i praksis?
- I hvilket omfang samarbejder personer fra nordiske voksenlæringsmiljøer med NVL?
- I hvilket omfang er personer fra nordiske voksenlæringsmiljøer involverede og engagerede i NVL?

Analyserne bygger på både årsrapporterne, spørgeskemaundersøgelsen og interviewundersøgelsen. De viser, at aktørerne har forskellige holdninger til, om de nye tiltag fra 2009 har bidraget til at understøtte et kontinuerligt samarbejde mellem Nordplus-administratorerne og NVL's koordinatore. Kritikerne peger blandt andet på, at der mangler koordinering i deres indbyrdes samarbejde. Til gengæld viser NVL's årsrapporter, at over halvdelen af de projekter, der er offentliggjort på NVL's hjemmeside, er Nordplus-projekter. Dette viser, at NVL er opmærksom på at gøre erfaringer og resultater fra Nordplus-aktiviteter tilgængelige for brugerne, hvilket ses som en indikation på, at NVL også arbejder aktivt på at gøre disse informationer nyttige og mulige at omsætte i praksis for brugerne. Endelig viser analyserne, at NVL overordnet set har formået at øge sine samarbejdsrelationer i perioden 2009-2011 og fået inddraget og engageret personer fra de nordiske voksenlæringsmiljøer i sit arbejde.

Kapitlet indledes med en analyse af samarbejdet mellem Nordplus og NVL og af, om de nye tiltag fra 2009 har bidraget til et kontinuerligt samarbejde mellem de nationale Nordplus-administratorer og NVL-koordinatorene. Vi ser i den forbindelse også på, om NVL medvirker til, at Nordplus' erfaringer og resultater gøres nyttige for brugerne. Herefter fokuserer vi på samarbejdet mellem NVL og andre nordiske voksenlæringsmiljøer, herunder om personer fra disse miljøer er engagerede og involverede i NVL. Afslutningsvis ser vi på NVL's samarbejdsrelationer uden for Norden.

6.1 Samarbejde mellem Nordplus og NVL

Et af NVL's mål er at bidrage til udviklingen af det nordiske uddannelsessystem ved at fremme samspillet med Nordplus' rammeprogram. Samspillet skal blandt andet bestå af et samarbejde med Nordplus Voksen-administratorerne med henblik på at informere om Nordplus' rammeprogram, engagere forskellige miljøer i projektvirksomhed og initiere flere/nye Nordplus Voksenprojekter. Desuden skal der organiseres nationale mødepladser for udvikling af disse projektideer.

6.1.1 Intensiveret samarbejde

Spørgeskemaundersøgelsen blandt netværksdeltagere og samarbejdspartnere viser, at flertallet (78 %) af dem kender Nordplus Voksenprogrammet.

De personer, som kender Nordplus Voksen-programmet, vurderer også i overvejende grad, at samarbejdet mellem NVL og Nordplus Voksen-programmet fungerer, og at NVL bidrager til at gøre erfaringer fra programmet nyttige for brugerne. Spørgeskemaundersøgelsen viser således, at 60 % af de personer, der kender Nordplus Voksen-programmet, vurderer, at samarbejdet med NVL i høj eller nogen grad fungerer, og at 64 % af dem vurderer, at NVL i høj grad eller i nogen grad bidrager til at gøre erfaringer fra programmet nyttige for brugerne. For begge aspekter gælder det dog også, at hver fjerde (25 %) svarer "Ved ikke". Det skyldes formentlig, at selv om deltagerne kender til samarbejdet mellem NVL og Nordplus Voksen-programmet, så har de ikke nødvendigvis et dybere kendskab til samarbejdet, som gør, at de kan vurdere samarbejdets karakter nærmere.

Det fremgår af NVL's årsrapporter fra 2009 og 2010, at samarbejdet mellem NVL og Nordplus/Nordplus Voksen er blevet intensiveret i perioden 2009-2010. Målet med det styrkede samarbejde har været at øge kendskabet til Nordplus' rammeprogram og at øge kvaliteten af ansøgningerne til Nordplus Voksen. Årsrapporterne fremhæver i denne sammenhæng, at samarbejdet og de fælles aktiviteter har bidraget til, at flere interesserede organisationer deltager i Nordplus-rammeprogrammet, og at kvalitativt bedre ansøgninger modtages af Nordplus Voksen. Som konkrete aktiviteter, som NVL har udformet og planlagt i samarbejde med Nordplus Voksen, nævnes bl.a. en informations- og vejledningskampagne fra 2009. I forbindelse med denne kampagne blev der afholdt i alt 8 seminarer med 178 deltagere og 2 webinarer med 163 deltagere. Hertil kommer, at NVL offentliggør erfaringer og resultater fra Nordplus Voksen-programmet på sin hjemmeside. Ifølge årsrapporten fra 2009 var 55 ud af i alt 78 projekter på NVL's hjemmeside det år tilknyttet Nordplus Voksen-programmet.

I 2011 har NVL – ifølge årsrapporten for 2011 – fortsat samarbejdet med Nordplus Voksen med henblik på at øge kendskabet til Nordplus' rammeprogram, for at øge kvaliteten af ansøgninger til Nordplus Voksen og for at give potentielle projektansøgere et indblik i aktuelle spørgsmål inden for voksnes læring.

Respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen er ikke lige så bevidste om, hvorvidt samarbejdet mellem NVL og Nordplus Voksen-programmet er blevet intensiveret. Kun halvdelen af respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen har fx kunnet svare på et spørgsmål om, hvorvidt NVL i perioden 2009-11 har haft større, mindre eller samme fokus på Nordplus Voksen-programmet sammenlignet med før 2009. Blandt dem, der svarer, vurderer omkring halvdelen, at fokus er det samme, og den anden halvdel, at fokus er blevet større.

6.1.2 Udfordringer i samarbejdet mellem NVL og Nordplus

Ifølge dokumentstudiet er samarbejdet altså blevet intensiveret, mens oplevelsen ikke er lige så klar blandt netværksdeltagerne og samarbejdspartnerne. Interviewundersøgelsen giver os en række bud på, hvad forklaringen herpå kan være.

En af de udfordringer, som nævnes, er, at ansvaret for at samarbejde og sprede informationer og resultater udelukkende indgår i NVL's opgaveportefølje. Nordplus er, ifølge NMR-repræsentanten, ikke forpligtet til at samarbejde med NVL. Grundlagsdokumentet afklarer ikke rollefordelingen mellem NVL og Nordplus. Den uklare rollefordeling mellem NVL og Nordplus fører til, at både netværksdeltagere og koordinatore oplever, at samarbejdsrelationen er uligevægtig og ret ensidig. To forskellige informanter fortæller blandt andet:

Der har været forskellige Nordplus-administratører, som har haft forskellige opfattelser af, hvordan samarbejdet skulle være, og det har voldt nogle problemer. Det er sådan, at det kun er NVL, der skal bidrage med noget, Nordplus har ikke til opgave at samarbejde, så det beror meget på interesse.

Grundlagsdokumentet afklarer ikke rollefordelingen mellem NVL og Nordplus. Samtidig fremhæver informanterne, at der er en del andre organisationer, der også har til opgave at sprede informationer og resultater fra Nordplus. Den uklare rollefordeling mellem NVL og Nordplus fører til, at både netværksdeltagere og koordinatore oplever, at samarbejdsrelationen er uligevægtig. En ansat beskriver relationen til Nordplus således:

Det er helt tydeligt, at NVL skal holdes udenfor (...) Vores rolle er reduceret til, at vi kan holde et trekvarters oplæg, og så kan vi gå igen. Nordplus afgrænser sig helt tydeligt fra NVL.

En anden ansat forklarer i interviewundersøgelsen, at grunden til, at samarbejdet ikke fungerer optimalt, er, at organisationerne ikke har fælles mål eller temaer. Det er derfor nødvendigt, at temaer og mål i højere grad synkroniseres med Nordplus Voksen-programmet.

6.2 Samarbejde mellem NVL og nordiske voksenlæringsmiljøer

NVL har som vision at være et tværsektorielt nordisk forum for folk, der arbejder med eller er interesseret i voksnes læring. Når vi ser på resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen blandt netværksdeltagere og samarbejdspartnere, synes NVL at have opnået dette.

Et flertal (64 %) af respondenterne vurderer eksempelvis, at personer fra nordiske voksenlæringsmiljøer i respondenternes land i høj grad eller i nogen grad er engageret i NVL, og et flertal (70 %) vurderer også, at personer fra nordiske voksenlæringsmiljøer i høj grad eller i nogen grad samarbejder med NVL. Vurderingerne bliver dog lidt mere kritiske, når det gælder omfanget af aktørernes samarbejde. 53 % af respondenterne vurderer, at omfanget af samarbejde med personer fra nordiske voksenlæringsmiljøer i høj eller i nogen grad er tilfredsstillende, 23 % svarer "I mindre grad" eller "Slet ikke", og 24 % svarer "Ved ikke". En forklaring på den mindre positive vurdering, om end et flertal (53 %) fortsat er overvejende positive, er, at næsten hver fjerde (24 %) ikke mener, at de kan vurdere spørgsmålet.

I de følgende afsnit ser vi nærmere på samarbejdsrelationerne og deltageraktiviteten.

6.2.1 Stigning i antallet af samarbejdspartnere

Årsrapporterne fra 2009, 2010 og 2011 viser, at NVL i perioden har formået at øge antallet af samarbejdspartnere, og de beskriver også, at NVL har arbejdet intensivt med at identificere nye samarbejdspartnere og været engageret i at skabe grundlag for, at erfaringsudvekslingen i Norden fremmes. Den følgende tabel giver et overblik over udviklingen i antallet af samarbejdspartnere i de forskellige lande.

Tabel 7
Oversigt over antallet af samarbejdspartnere i 2009, 2010 og 2011

	2009	2010	2011
Danmark	39	46	48
Finland	24	33	23
Island	8	17	17
Norge	15	16	32
Sverige	26	28	34
Åland	7	0	0
Færøerne	0	7	8
Grønland	0	9	17
Andre lande	9	10	9
I alt	128	166	188

Tabellen viser, dels hvordan det er lykkedes NVL at øge antallet af samarbejdspartnere med 47 % fra 2009 til 2011, dels forskelle landene imellem. Danmark er således det land, flest samarbejdspartnere kommer fra, mens der i 2010 og 2011 slet ikke har været samarbejdspartnere på Åland.

Koordinatorerne oplever selv, at der kan være nogle udfordringer forbundet med at skabe samarbejdsrelationer. Det er ikke altid så ligetil. Det gælder især i forhold til de private aktører, som ikke har den samme interesse i at samarbejde pga. ressource- og tidsmangel m.m. Flere koordina-

torer gør i den sammenhæng opmærksom på, at de derfor har valgt at satse mere på det opsøgende arbejde i form af blandt andet et øget fokus på kontaktbesøg.

En ansat hos NVL beskriver i interviewundersøgelsen koordinatorenes arbejde med at etablere samarbejdsrelationer således:

NVL udgøres jo kun af 11 personer, som arbejder på halvtid. Man vælger samarbejdspartner ud fra det tema, som er aktuelt. Hver koordinator har til opgave at komme ud til folk og skabe kontakt til forskellige institutioner. Man skaber kontakter og indgår i samarbejde med forskellige organisationer. Man kan fx se på samarbejdslisten, som er lang, og det er alle dem, som vi har lavet konferencer med eller workshops osv. Når jeg snakker med de andre koordinatore, så er de enige om, at der er opstået en stor interesse for NVL, som er vokset. Først skal man gøre sig kendt, og nu er vi på det niveau, at organisationer er interesserede i NVL.

Samarbejdet med andre organisationer og institutioner bidrager altså til at skabe interesse for NVL, og derigennem øges kendskabet til organisationen, samtidig med at der dannes flere kontaktpunkter. Som en af de ansatte i NVL fremhæver, er NVL den eneste organisation, der arbejder sådan på nordisk niveau. Informanten uddyber dette:

Det, NVL kan, som ikke særlig mange andre kan, det er at arbejde på tværs af sektorer og på tværs af fagfelter og på tværs af niveauer. Og det er et af NVL's mål, og det er godt, at det er sådan, for det er der ingen andre, der gør.

NVL's evne til at arbejde på tværs er altså med til at gøre det til en unik organisation, der formår at skabe samarbejdsrelationer på tværs af sektorer og fagligheder.

En væsentlig samarbejdsrelation, som bliver nævnt i interviewundersøgelsen, er den, NVL's koordinatore har med værtsorganisationen, dvs. den organisation, som netværksmedlemmerne er ansat i. Denne form for samarbejde er væsentlig, da den har direkte indflydelse på NVL's virke. Den optimale samarbejdsrelation bliver karakteriseret som en, hvor det er muligt for netværksmedlemmerne at bruge den viden, de har tilegnet sig i en sammenhæng, i en anden, dvs., at viden, som er opnået i forbindelse med arbejdet for NVL, kan anvendes direkte til gavn for værtsorganisationen. Informanterne vurderer derfor, at det er meget vigtigt, at der er sammenhæng mellem det arbejde, som netværksdeltagerne udfører til daglig, og det, de arbejder med i forbindelse med medlemskabet i NVL. Et andet argument, der understøtter denne vurdering, er, at arbejdet for NVL kan være tidskrævende, hvorfor deltagelsen i netværksarbejdet er afhængig af, om værtsorganisationen giver plads til netværksarbejdet. En netværksdeltager sammenfatter dette på følgende måde i interviewet:

Det er væsentligt, at arbejdet giver plads til, at man kan bruge så meget tid på NVL. Ellers kan det ikke lade sig gøre.

NVL's samarbejde med andre aktører på voksenlæringsområdet bliver altså anset for at være en vigtig del af NVL's arbejde. Det er et centralt område, som dog også kan udbygges og blive bedre. I de åbne besvarelser i spørgeskemaundersøgelsen bliver der blandt andet peget på, at NVL med fordel kunne intensivere samarbejdet med uddannelsessektoren, herunder specielt læreruddannelser. En af respondenterne i spørgeskemaet skriver fx følgende:

Jeg tror, at NVL burde have mere kontakt med dem, som udfører undervisning. Det virker, som om NVL arbejder meget med teorier, forskning og metodologi, men mindre med praksis.

Da der er tale om et enkeltstående udsagn, og der ikke er spurgt specifikt til dette i spørgeskemaundersøgelsen, er der ikke grundlag for at vurdere, hvor udbredt denne vurdering er. Men udsagnet kan sammenholdes med, at en relativt stor del af de personer, der deltager i NVL's aktiviteter, er ansat på forskellige former for nordiske uddannelsesinstitutioner, uden at dette behøver at stå i modsætning til vurderingen i citatet (se fx årsrapporten for 2011, s. 64).

6.2.2 Stigning i antallet af deltagere i NVL's aktiviteter

Ud over at antallet af samarbejdspartnere er steget, har der også været en stigning i antallet af deltagere i såvel NVL's egne aktiviteter som i de aktiviteter, NVL i samarbejde med andre organisationer har stået bag.

Ifølge årsrapporterne er antallet af deltagere i NVL's egne aktiviteter steget fra 702 deltagere i 2009 over 908 deltagere i 2010 til 1.253 deltagere i 2011. Det svarer til en stigning på 29 % fra 2009 til 2010 og på 38 % fra 2010 til 2011.

Hertil kommer, at antallet af deltagere i NVL's samarbejdsaktiviteter er steget fra 1.542 deltagere i 2009 over 2.018 deltagere i 2010 til 2.619 deltagere i 2011. Det svarer til en stigning på 31 % fra 2009 til 2010 og på 30 % fra 2010 til 2011.

Ifølge årsrapporterne skyldes det øgede antal samarbejdspartnere og deltagere i NVL's egne aktiviteter blandt andet, at NVL i perioden har satset på at skabe flere nordiske mødepladser i form af forskellige konferencer og seminarer m.m., hvor personer fra de nordiske voksenlæringsmiljøer kan mødes på tværs af sektorer og institutioner.

Det er også primært ud fra deltagerantallet og deltagersammensætningen på konferencerne og seminarerne, at informanterne vurderer NVL's samarbejdsrelationer med andre organisationer. Der er her, de længerevarende samarbejdsrelationer mellem forskellige relevante aktører inden for voksenlæringsmiljøet og NVL bliver etableret.

Når der er de her konferencer, så er der repræsentanter fra forskellige miljøer. Folk vil gerne være med til konferencerne osv., men jeg tror ikke, det er sådan, at de vil være med i netværkene eller sådan.

7 Formidling af informationer og resultater

Det fremgår af NVL's virksomhedsplaner for 2009 og 2010, at det er en del af NVL's opgaveportefølje at stimulere til dialog om voksnes læring, stimulere webbaseret kommunikation, arbejde for spredningen af resultater og erfaringer samt følge udviklingen af voksnes læring i de nordiske lande. Formidlingen skal herudover være struktureret og strategisk og relatere sig til både et nordisk og et europæisk plan.

I dette kapitel undersøger vi, om NVL formår at løse denne opgave. Vi gør det ved at besvare følgende evalueringsspørgsmål:

- I hvilket omfang og hvordan har de nye tiltag fra 2009 bidraget til at styrke NVL som formidler af informationer og resultater?
- Hvordan og i hvilken grad spredes resultaterne af NVL's virksomhed til aktører uden for NVL's netværk og arbejds- og ekspertgrupper?
- I hvilket omfang og hvordan har de nye tiltag fra 2009 bidraget til, at NVL fungerer hensigtsmæssigt i rollen som policy-leverandør til SVR og NMR?

Analyserne bygger på såvel dokumentstudiet som spørgeskema- og interviewundersøgelsen. Analyserne viser, at NVL arbejder målrettet og strategisk med sin informationsspredning til eksterne aktører, herunder de organisationer, som er repræsenteret i netværk under NVL, samarbejdspartnere, internationale organisationer m.fl. Kommunikationen og formidlingen til eksterne partnere ser ud til at være velfungerende, og datamaterialet tyder også på, at der er sket en fremgang siden 2009. Det er især den webbaserede kommunikation, som NVL har satset på, hvilket har medført fremgang i antallet af downloads fra og besøg på hjemmesiden. Herudover bruger NVL en mangfoldighed af redskaber, når det drejer sig om at sprede resultaterne af NVL's virksomhed til aktører uden for NVL. Det drejer sig om formidlingsformer som rapporter, konferencer, seminarer m.m. Til gengæld viser analyserne, at der er nogle udfordringer forbundet med den interne kommunikation i NVL, der knytter sig til kommunikationen mellem netværkene og de enkelte lande. Herudover er det et fremtrædende perspektiv blandt ansatte og netværksdeltagere, at NVL er velegnet til at producere policy-oplæg. Samtidig er det dog uklart, hvordan NMR gør brug af disse oplæg.

Kapitlet begynder med at se nærmere på, om og hvordan de nye tiltag fra 2009 har bidraget til at styrke NVL som formidler af informationer og resultater. Det ser herefter på, hvordan og i hvilken grad resultaterne af NVL's virksomhed spredes til aktører uden for NVL's netværk og til arbejds- og ekspertgrupper. Til sidst ser vi på, i hvilket omfang tiltagene fra 2009 har bidraget til, at NVL fungerer som policy-leverandør, og i hvilken grad der er overensstemmelse mellem NVL's netværk og arbejdsgrupper og de temaer, som er prioriteret i virksomhedsplanerne for 2009-2011.

7.1 NVL er blevet bedre til at formidle resultater

Spørgeskemaundersøgelsen blandt netværksdeltagere og samarbejdspartnere viser, at blandt de respondenter, der havde kendskab til NVL før 2009, vurderer i alt 80 %, at NVL's brug af mål, temaer og metoder i høj grad eller i nogen grad har bidraget til, at NVL er blevet bedre til at formidle resultater i forhold til tiden før 2009. Resultaterne fremgår af tabel 8.

Tabel 8

Vurdering fra respondenter, der havde kendskab til NVL før 2009, af, om NVL's brug af mål, temaer og metoder har gjort, at NVL er blevet bedre til at formidle resultater i forhold til tiden før 2009.

	Andel i procent (n = 116)
I høj grad	22 %
I nogen grad	58 %
I mindre grad	3 %
Slet ikke	1 %
Ved ikke	16 %
Total	100 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt netværksdeltagere og samarbejdspartnere

Spørgeskemaundersøgelsen viser dog også, at NVL er bedre til at formidle resultater inden for end uden for netværket. 90 % af netværksdeltagerne og samarbejdspartnere vurderer således, at NVL i høj grad eller i nogen grad er god til at formidle resultater inden for netværkene, mens 49 % vurderer, at dette er tilfældet, når det handler om at formidle uden for netværkene.

Selvom dette indikerer, at NVL er bedre til at formidle internt til netværket end til eksterne interessenter, kan forskellen også skyldes, at respondenterne har bedre forudsætninger for at bedømme, i hvilket omfang NVL formidler internt, eftersom de er en del af netværket, end hvordan der formidles eksternt. NVL kan formidle mere til eksterne interessenter, end respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen er klar over.

7.2 NVL bruger en bred vifte af formidlingskanaler

NVL anvender en bred vifte af formidlingskanaler og måder at kommunikere på – både internt og eksternt. De mest centrale kanaler er internettet, nyhedsbreve, rapporter, webtidsskriftet DialogWeb, konferencer og seminarer og ikke mindst den formidling, som koordinatorene og kontaktpersonerne er ansvarlig for. Vi uddyber disse i de følgende afsnit.

7.2.1 Internettet som hovedredskab til informationsdeling

Trafikken på NVL's hjemmeside er øget. Antallet af downloads steg med ca. 30 % i 2010 i forhold til 2009. Samtidig steg antallet af længere besøg på hjemmesiden også med ca. 30 % i samme tidsrum. Der er i forhold til 2011 sket en ændring i måden, web-aktiviteten opgøres på, hvorfor det ikke umiddelbart er muligt at sammenligne tallene fra 2010 og 2011. Men tallene for 2011 viser, at der har været i alt 41.540 unikke gæster og 69.221 besøg på hjemmesiden www.nordvux.net.

Informanterne i interviewundersøgelsen nævner også, at hovedredskabet til informationsspredning set med deres øjne er internettet. Her skrives og offentliggøres artikler, og det er muligt for alle interesserede at følge med i, hvad der sker i netværkene.

Informanterne oplever også, at formidlingen fra NVL generelt set er blevet mere fokuseret, og de synes, at det blandt andet kan ses på en mere overskuelig hjemmeside, der i højere grad end tidligere retter sig mod pressen. Pressen har nu lettere ved at komme i kontakt med NVL og dermed lettere ved at få informationer.

Det er meningen, at de informationer, der er tilgængelige via NVL's hjemmeside, skal være korte, men præcise. En af de ansatte sammenfatter dette på følgende måde i interviewundersøgelsen:

Der er i hvert fald mere fokus på, at vi skal informere på et struktureret plan. Det har fået os til at tænke på, hvordan vi kan gøre informationer mere tilgængelige og målrettede.

Der er opstået en større regelmæssighed i forhold til udgivelse af nyhedsbreve og webtidsskriftet DialogWeb, hvilket ses som et tegn på, at NVL er blevet bedre til at nå ud med sine informationer

og resultater. En NVL-ansat beskriver i denne sammenhæng, at organisationen i langt højere grad end tidligere satser på at bruge sociale medier såsom Twitter og Facebook til spredning af informationer.

NVL's informationsarbejde har ifølge årsrapporterne fra 2009 og 2010 blandt andet også fokuseret på informationsspredning gennem nyhedsbreve. Målet har været, at nyhedsbrevene skulle fremme formidlingen af policy-nyheder og informationer om nye strukturer, reformer og nye initiativer på voksenlæringsområdet. Ifølge årsrapporterne udkom NVL's nyhedsbrev 11 gange i både 2009 og 2010 med oversættelser til finsk og islandsk. Antallet af modtagere steg fra 2009 til 2010 med ca. 17 %. Webtidsskriftet DialogWeb udkom med otte numre i både 2009 og 2010.

For at indhente informationer om målgruppen og om, hvorvidt NVL formåede at sprede de ønskede erfaringer og informationer til sin målgruppe, gennemførte NVL selv en læserundersøgelse i 2010. Læserundersøgelsen indsamlede forskellige aktørers vurderinger og holdninger til NVL's informationsmateriale. Der blev i den forbindelse blandt andet spurgt ind til relevansen af både nyhedsbrev, rapporter, hjemmeside og DialogWeb. Undersøgelsen viste, at 80 % af de adspurgte vurderede, at NVL's informationsmateriale er afbalanceret demografisk, og at det dermed dækker alle nordiske lande. 70 % vurderede, at informationsmaterialet beskæftiger sig med nye temaer, og 86 % mente, at materialet er aktuelt i forhold til den nationale og den nordiske diskussion om voksnes læring.

7.2.2 Konferencer og seminarer.

Ud over informationsmateriale i form af nyhedsbreve og webtidsskriftet DialogWeb peger informanterne på konferencer og seminarer som vigtige kanaler til spredning af informationer. Her bliver især det øgede deltagerantal fremhævet som en faktor, der er med til at synliggøre, at NVL i højere grad formår at nå ud med informationer og overordnet set har fået større bevågenhed.

Informanterne påpeger i den forbindelse, at NVL har evnet at opbygge et ry som en organisation, der yder kvalitet i forbindelse med konferencer. Dette hænger sammen med, at det tit er kendte oplægsholdere, som gennem NVL når ud til de selvstyrende områder, som især har haft gavn af denne form for promovning, da det har bidraget til at sætte temaet om voksenlæring på dagsordenen. Som en netværksdeltager beskriver:

Når NVL holder noget, så ved folk, at det er noget godt, der afholdes, og det hænger sammen med, at der kommer folk, der er kendte i Norden. Så det bliver nogle store konferencer, og der er mange deltagere. Når NVL laver en konference, ved man, at det er forbundet med kvalitet.

7.2.3 Intern informationsformidling gennem koordinatorene og kontaktpersonerne

Koordinatorerne og kontaktpersonerne indtager en afgørende rolle, når det gælder den interne formidling i organisationen, da det er dem, der har den direkte kontakt til SVL og NMR.

De ansatte oplever, at kontakten mellem koordinatorene er velfungerende, blandt andet på grund af brugen af virtuelle møder. Hovedkoordinatoren gør i den forbindelse opmærksom på, at der har været afholdt virtuelle møder af en times varighed hver anden mandag gennem alle årene siden NVL's start i 2005. Hertil kommer, at NVL igennem de sidste tre år har benyttet sig af online møder med brug af programmet Connect Pro, når der har været behov for at drøfte større sager.

Koordinatorerne oplever, at deres samarbejde er yderst givende i forhold til at kunne dele og videregive informationer. Det er den overordnede holdning, at samarbejdet mellem de ansatte i NVL fungerer upåklageligt. Dog er der netværksdeltagere, der påpeger, at det ikke er altid, at koordinatorene formår at få videregivet de nødvendige informationer til de respektive netværk eller til de enkelte lande. En deltager formulerer dette dilemma på følgende måde:

Og så er der også informationsformidlingen, som går fra land til land i Norden. Det er ikke lykkedes lige godt i alle lande, men alt i alt går det godt. Det kan også hænge sammen med, at der kan være forskellige forståelser af et bestemt emne.

7.3 NVL som policy-leverandør

NVL har som særskilt mål at fungere som policy-leverandør til SVR og NMR. Resultater fra spørgeskemaundersøgelsen har tidligere vist, at 83 % af respondenterne vurderer, at det i høj grad eller i nogen grad er relevant for NVL at "udføre konkrete opgaver på opdrag af SVL, fx kortlægnings, udredninger, konferencer og seminarer" og at "bidrage til, at resultater af NVL's arbejde kan danne grundlag for SVL's arbejde".

Netværksdeltagernes og samarbejdspartners generelle vurdering af relevansen af NVL som leverandør af policy har vi nuanceret gennem interviews. Grundlæggende nævnes det, at NVL's netværksform er særdeles god til skabe policy, da det er en dynamisk form for arbejde, der giver mange gode input og nye perspektiver, og at NVL's arbejde med policy er blevet mere tydeligt siden 2009. Som en ansat udtrykker det:

Jeg synes, vi leverer informationer til policy-oplæg, og det synes jeg vi gør mere tydeligt, end vi gjorde før 2009.

Rapporter er ifølge koordinatore, kontaktpersoner og netværksdeltagere den mest almindelige måde at skabe policy på. Rapporterne bliver lagt på NVL's hjemmeside og kan downloades af personer, der har interesse for temaet. En stor del af rapporterne beskæftiger sig med best practice i forskellige lande og på forskellige områder og er med til at påvirke praksis.

Konferencer nævnes også som udvikling af policy. Konferencer gør det muligt at komme i dialog med personer, der har indflydelse på den politiske dagsorden, fx embedsmænd fra de forskellige uddannelsesministerier. De er derfor med til at skabe opmærksomhed omkring de spørgsmål, som NVL arbejder med.

Fængselsområdet nævnes som et eksempel på et område, hvor NVL har haft indflydelse på politiske beslutninger. En netværksdeltager henviser til, at NVL's forskning på området har bidraget til, at der er blevet bevilliget 23 millioner kr. ekstra til kriminalforsorgen i fængslerne. Som vedkommende beskriver det, er det netop NVL's forskning, der har sat fokus på, hvilke problematikker der er inden for fængselsområdet.

Koordinatorer, kontaktpersoner og netværksdeltagere nævner også, at NVL har spillet en vigtig rolle i forhold til at skabe opmærksomhed omkring voksenuddannelse i Norden. En ansat beskriver det på følgende måde:

Ja, det er det, jeg synes er det sjove. Jeg har været med til at skabe fokus omkring voksenlæring. Det, der er kendetegnende for Grønland, det er, at der ikke er noget ressource, der beskæftiger sig med voksenlæring departementalt. Sammen med SVL fik vi sat fokus på det, og jeg håber, at det kan resultere i, at der kommer en person i departementet, der kan beskæftige sig udelukkende med det her. Det behøvede ikke at være fuldtid, men bare at det blev placeret et sted.

Frem for at skabe resultater, som direkte bidrager til policy-udvikling i de enkelte lande, skaber NVL undertiden et pres for forandring ved at synliggøre tiltag i andre nordiske lande over for relevante interessenter. En netværksdeltager beskriver denne problematik således:

Jeg er usikker på, om det ændrer noget ved den nationale politik på den måde, men det, der sker, er, at der landene imellem opstår et pres, hvor de så ønsker at ændre noget. Det vil sige, at hvis det ene land fx har startet noget, så vil det andet land også, og man begynder at diskutere det og spørger sig selv, hvorfor ens eget land ikke har engageret sig i det her. Og det, der også er med det, det er, at man kan have kontakt til de her mennesker, der bestemmer, det vil sige, man kan direkte snakke med dem.

Det er imidlertid vanskeligt for koordinatore og brugere at vide, hvor stor den egentlige effekt af NVL's virksomhed er på den politik, der bliver ført i de enkelte lande:

Hvor stor effekt det har, det ved jeg ikke. Når vi har afsluttet et netværk eller et tema, så er vi siden 2009 blevet bedt om at lave et nyhedsbrev omkring det. Så det er også noget, der har ændret sig. Der har også været ønsket om, at NVL initierer møder i forhold til trepartsforhandlingerne, og det er jo i den grad policy. Men jeg mener, vi leverer rigtig meget information til NMR. [De] får rigtig meget dokumentation og tal og så videre. Til underlag, så de har meget information til at kigge på bestemte temaer. Men om vi har politisk betydning, det kan jeg kun håbe på, men jeg ved det ikke.

På trods af at det er et fremtrædende perspektiv blandt informanterne, at NVL udvikler oplæg til policy, er det uklart, hvor meget NMR og SVL gør brug af disse oplæg. En netværksdeltager beskriver dette på følgende måde:

Netværk er den bedste måde at skabe policy på. Det er med til at skabe dynamik i forhold til det politiske. Der kommer hele tiden nye input og nye perspektiver. NVL er gennem sin projektorganisation og netværksorganisation fleksibel. Dette hænger sammen med, at folk fra forskellige sektorer deltager. Samtidig er netop denne projektorganisering NVL's akilleshæl, fordi den bidrager til ustabilitet. Samarbejdet mellem NVL og NMR er ikke godt nok. NMR er ikke gode nok til at tage imod forslag omkring policy-oplæg. Det er også nødvendigt med en mere langsigtet budgettering fra NMR's side.

Selvom SVL modtager oplæg fra NVL og i et vist omfang leverer disse videre til NMR, så er det endnu ikke set, at disse oplæg er formidlet videre til det politiske niveau, hvilket følgende citat fra en repræsentant fra NMR tydeliggør:

NVL kommer med mange forskellige oplæg til SVL, det er så ikke altid, at styregruppen ved, hvad de skal stille op med det. (...) Jeg har aldrig oplevet, at NVL-indspil blev bragt til embedsmandskomiteen, men der kommer heller ikke indspil fra SVL. SVL skal jo også levere policy til embedsmandskomiteen, men det er ikke sket endnu, og det er også noget, vi er i gang med at kigge på. (SVL-repræsentant).

Samarbejdet mellem SVL og NVL kunne altså med fordel være mere udviklet og målrettet.

8 Perspektiver og anbefalinger

Grundlæggende er evalueringen af NVL meget positiv med hensyn til, hvordan brugerne vurderer NVL's styringstiltag samt opfyldelsen og relevansen af de prioriterede mål og temaer.

Flertallet af netværksdeltagerne, samarbejdspartnerne og koordinatorene vurderer, at NVL's nye styringstiltag – mål, temaer og metoder – er velegnede og en forbedring i forhold til den tidligere styring af netværket. Herudover vurderer flertallet også, at NVL formår at løse de formidlings- og policy-opgaver, som er beskrevet i virksomhedsplanerne.

Ikke desto mindre peger evalueringen på, at der er områder, som kan forbedres. Det bygger vi blandt andet på, at 69 % af respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen vurderer, at NVL's arbejde i høj grad eller i nogen grad kan forbedres.

I dette afsluttende kapitel fremlægger vi – på baggrund af analyserne i de forudgående kapitler – anbefalinger til, hvordan NVL kan forbedre sit arbejde.

Hermed besvarer vi også evalueringsspørgsmålet: Hvilke tiltag kan NVL anvende for at udvikle sin organisation, så målene for NVL i højere grad nås?

Vedligeholdelse af netværksdeltagernes engagement og motivation

Analysen af de data, EVA har haft adgang til, identificerer en spænding i den måde, NVL er organiseret på. NVL er en organisation baseret på netværksdeltagernes engagement og motivation. Dette betyder, at netværksdeltagernes oplevelse af medejerskab er en væsentlig præmis for, at netværksarbejdet kan fungere. Det er vigtigt for netværksdeltagerne at arbejde med noget, de interesserer sig for. Samtidig er der imidlertid brug for en klar styring og kontinuitet i den løst koblede netværksstruktur.

EVA vurderer, at NVL bør forholde sig til diskrepansen mellem disse to elementer: nødvendigheden af en strategisk styring på den ene side og fastholdelse af netværksdeltagernes motivation og engagement på den anden side.

Der er flere måder, hvorpå NVL kan forsøge at imødegå denne komplekse udfordring, og EVA anbefaler, at NMR, SVL og NVL overvejer følgende fire muligheder:

- At synliggøre det eksisterende honoreringssystem. Fx ved gennem dialog med netværksdeltagerne og de organisationer, de repræsenterer, at fremme en større bevidsthed om de eksisterende rammer og vilkår for arbejdet i NVL's netværk.
- At forbedre honoreringen af det arbejde, der i dag lægges i netværkene. Fx kunne NVL udbetale netværksdeltagere et honorar for de opgaver, de løste i NVL, som supplement til den løn, de må forventes at få i den organisation, de er ansat i. En sådan supplerende honorering kunne bidrage til at imødegå den utilfredshed, som nogle netværksdeltagere giver udtryk for, fordi de oplever, at deres arbejde i NVL er noget, der ligger uden for deres normale arbejde.
- At forsøge at fremme et større ejerskab blandt netværksdeltagerne til styringsrammen. Fx ved at inddrage netværksdeltagerne mere aktivt i prioriteringen af mål og temaer ud fra den antagelse, at deltagerne ville opleve mere autonomi og mindre styring, hvis de i højere grad fik indflydelse på de mål, metoder og temaer, deres arbejde tilrettelægges efter.
- At sikre, at netværksdeltagerne og de organisationer, de repræsenterer, er indforståede med, at arbejdet i netværkene skal foregå inden for rammerne af de overordnede prioriteringer af mål, temaer og metoder.

Afstemning af ambitionsniveauet

En anden udfordring handler om, at ambitionsniveauet for NVL's arbejde ikke altid står mål med de tilgængelige ressourcer (tid). Og dette kan gå ud over motivation og engagement blandt koordinatorerne. Hertil kommer, at det ikke nødvendigvis vil være en ulempe med færre opgaver og projekter, når det gælder muligheden for at skabe opmærksomhed omkring og gennemslagskraft for de vigtigste resultater af NVL's virksomhed. Det er dobbelt uheldigt, hvis der er ansatte, der oplever, at der har manglet ressourcer i forhold til en bestemt opgave, hvis de samtidig oplever, at formidlingen af resultaterne af arbejdet nogle gange risikerer at drukne i for megen information.

EVA anbefaler derfor, at NMR overvejer at justere ambitionsniveauet i forhold til omfanget af opgaver, som NVL skal løse, sådan at dette modsvarer de ressourcer, der er til rådighed.

Styrket samarbejde mellem Nordplus og NVL

Evalueringen viser, at NVL i høj grad har fokus på at samarbejde med Nordplus og på at formidle Nordplus' resultater for på den måde at gøre dem nyttige for brugerne. Evalueringen peger dog samtidig på, at det forhold, at det kun er NVL, som er forpligtet til samarbejdet i kraft af deres resultatkontrakt med NMR, kan gøre samarbejdet lidt ensidigt.

EVA anbefaler, at samarbejdet mellem Nordplus og NVL styrkes med særligt henblik på at sikre løbende dialog, tydelig arbejdsfordeling og gensidighed i forpligtelserne Nordplus og NVL imellem.

Forventningsafstemning om NVL's rolle som policy-leverandør til NMR

Som det fremgår af evalueringen, vurderer både netværksdeltagere og en repræsentant fra SVL, at netværkene i vid udstrækning skaber viden, der kan bruges på det politisk-administrative niveau i de nordiske lande. Netværksdeltagerne har imidlertid ikke et entydigt begreb om, hvad begrebet policy-udvikling dækker over, og er usikre på, hvilken politisk effekt policy-oplæggene har. Repræsentanten fra SVL bekræfter, at SVL modtager mange forslag fra netværkene, men fortæller samtidig, at disse forslag ikke kommer videre til embedsmandskomiteen.

Analysen peger altså på, at der foreligger en diskrepans, der handler om, at NVL på den ene side har fået i opdrag at levere policy, samtidig med at der ikke er klare rammer for, hvem der er ansvarlig for, at de resultater og oplæg, som NVL leverer, anvendes i policy-øjemed.

Man skal imidlertid være opmærksom på, at der kan være en potentiel konflikt mellem en videnskabskulturelle kultur på den ene side, repræsenteret ved netværkene, og en politisk kultur på den anden side, repræsenteret ved SVL og NMR, med hver deres dagsordener og perspektiver: Hvor en større viden om og dybere forståelse af de former for praksis, der udfolder sig i de voksenpædagogiske miljøer, almindeligvis vil blive hilst velkommen blandt forskere og praktikere, vil det ofte kun være en delmængde heraf, som man på et politisk-administrativt niveau finder brugbart i en konkret politisk sammenhæng. Man vil derfor næppe kunne undgå, at der til staidighed kan være en vis afstand mellem den part, der forsøger at skabe og formidle ny viden, og den part, der er optaget af, hvordan den ny viden kan omsættes til politiske resultater.

EVA anbefaler, at NMR, SVL og NVL styrker den løbende dialog for at afklare forventninger til på den ene side NVL som policy-leverandør og på den anden side SVL og NMR som modtagere af sådanne input til policy. Endvidere anbefaler EVA, at SVL og NMR overvejer, hvordan de konkret kan kvittere for policy-leverancer fra NVL, fx kunne man forestille sig, at SVL kvitterede for policy-leverancer med korte redegørelser for, hvad policy-leverancen var blevet brugt til.

Appendiks A

Opgaveforståelse

(fra tilbudsmateriale, EVA 2011)

Voksenlæring – et komplekst genstandsfelt

Voksenlæring er et komplekst område, der byder på en række udfordringer. NVL har til formål at bidrage med løsninger på disse udfordringer ved at danne netværk, skabe viden, profilere nordisk best practice inden for feltet og formidle erfaringer og innovative tiltag. Herudover skal NVL også skabe erfaringsbaserede policy-forslag, som er testet i praksis og gennem NVL-netværket.

Kompleksiteten i voksenlæring hænger sammen med flere forhold: Dels er voksenlæringen kompleks, fordi den favner en række læringsaktiviteter og -arenaer inden for både formelle uddannelsessystemer, kompetenceudvikling på arbejdspladser og uformelle læringsaktiviteter i fritiden. Dels er deltagere i voksenlæring ofte meget forskellige med hensyn til forudsætninger for at lære samt deres viden, færdigheder, kompetencer, motivation m.m. Dels er der inden for voksenlæringsfeltet en lang række temaer, interessefelter og udfordringer på spil, som forskere, praktikere og andre er optaget af, herunder fx motivation, vejledning, kompetenceudvikling for voksenunderviserne, kvalitetssikring af voksenundervisningen, anerkendelse af realkompetencer, fleksibel tilrettelæggelse af undervisningen m.m.

At feltet voksenlæring både er heterogent og delvist fragmenteret øger behovet for tværsektorielle fora, som faciliterer videndeling og erfaringsudveksling, og som bygger på en bred vifte af forsknings-, udviklings- og evalueringsaktiviteter såvel som vidensbaseret praksis. Det er i den sammenhæng, at en organisation som NVL har sin eksistensberettigelse som facilitator af tværsektorielle netværk, der samler en række vigtige aktører – herunder forsknings- og sektorforskningsinstitutioner, uddannelsesinstitutioner, videnscentre, praktikere m.m. – og på den baggrund skaber og formidler ny viden og nye erfaringer.

Når det giver særlig god mening at have et *nordisk* netværk for voksnes læring, hænger det sammen med, at de nordiske lande har en lang fælles historie, og at de nordiske folk deler fælles værdier. Også uddannelsessystemerne har en række fælles træk. Alle de nordiske lande har fx relativt store offentligt finansierede uddannelsessystemer og en lang tradition for at satse på forskellige former for voksenuddannelse fra folkeoplysning til mere målrettet almen, erhvervsrettet og videregående uddannelse for voksne. Men der er også markante forskelle de nordiske lande imellem. Forskellen på landenes størrelse og dermed de interne geografiske afstande har betydet en langt større udbredelse af distanceundervisning i Norge, Sverige og Finland end i fx Danmark. Den institutionelle virkelighed er på mange måder også forskellig. Norge har fx institutioner som Norgesuniversitetet og VOX, i Sverige har man Nätuniversitetet, mens der ikke er tilsvarende institutioner i Danmark. En tredje forskel knytter sig til, i hvilket omfang og hvordan man anerkender voksnes realkompetencer. I Norge og Finland har man tidligt fokuseret på at udvikle mulighederne for, at voksne kan få anerkendt deres realkompetencer i forhold til specifikke uddannelsesmål, mens Danmark først fra 2007 har haft en samlet lovgivning, der giver voksne ret til at få deres realkompetencer anerkendt i forhold til en bred vifte af uddannelser på alle niveauer.

Disse ligheder og forskelle mellem de nordiske lande inden for voksnes læring giver et stort potentiale for videndeling og erfaringsudveksling, som ikke mindst Nordisk Råd i almindelighed og NVL i særdeleshed bidrager til at facilitere.

NVL's formål og organisering

Nordisk Ministerråd vedtog i 2004 at nedlægge Nordens Folkelige Akademi og valgte i stedet for at etablere Nordisk Netværk for Voksnes Læring for en fireårig periode (2005-2008). Det overordnede formål med NVL var at støtte de voksenpædagogiske miljøer i de nordiske lande. Det skulle fx ske ved at formidle ideer og viden og styrke netværksbaseret samarbejde på tværs af de nordiske lande.

MR-U vedtog i 2008 som følge af en evaluering af NVL fra 2007 et nyt grundlagsdokument for netværket. MR-U vedtog således, at NVL skulle bestå i endnu en årrække, men vedtog en række nye mål, temaer og metoder, som skulle gælde for NVL i perioden 2009-12. I 2010 reviderede MR-U de fastlagte mål, temaer og metoder og vedtog en ny strategiplan for perioden 2011-13.

Organisatorisk er NVL en netværksorganisation forankret i Vox i Norge. Der er en hovedkoordinator, som arbejder fuldtid, og en administrativ medarbejder, som arbejder halvtid i NVL. Herudover er der 5 landekoordinatorer i Danmark, Norge, Sverige og Finland og på Island, som arbejder halvtid i NVL, kontaktpersoner på Færøerne, i Grønland og på Åland, som kun er beskedent tilknyttet NVL, og endelig en webredaktør, som også arbejder halvtid i NVL. De ansattes funktion er at facilitere og muliggøre netværkets aktiviteter, der i vidt omfang drives af dets brugere. Dette har betydning for designet, som vi senere vender tilbage til.

Evalueringens formål

NMR står over for at skulle beslutte, hvad der skal ske med NVL efter 2013, når den nuværende strategiplan udløber. NMR har i den forbindelse et ønske om at få gennemført en evaluering, hvis overordnede formål er at vurdere, hvordan det er lykkedes at realisere de tiltag, der blev indført i 2009, herunder ændringen til at styre NVL mere detaljeret gennem mål, temaer og metoder. NMR ønsker dog, at evalueringen ikke kun vurderer, om NVL's mål, som de fremgår af virksomhedsplanerne for 2009-2011, er opfyldt, men at den også bidrager med anbefalinger til, hvordan NVL's aktiviteter fremadrettet kan styrkes.

NMR har i det lys udvalgt syv konkrete delmål, som evalueringen skal forholde sig til. EVA har på baggrund af de syv delmål formuleret følgende 13 evalueringsspørgsmål, som evalueringen vil svare på (se endvidere appendiks D).

Oversigt over evalueringsspørgsmål

- 1 Hvilke hovedresultater har NVL opnået gennem sine aktiviteter i perioden 2009-2011?
- 2 I hvilket omfang er de fremlagte parametre (mål, temaer og metoder) for NVL i virksomhedsplanerne for 2009-2011 samt i grundlagsdokumentet fra 2009 relevante?
- 3 I hvilket omfang og hvordan har de nye tiltag fra 2009 bidraget til en bedre styring af NVL via mål, temaer og metoder?
- 4 I hvilket omfang og hvordan har de nye tiltag fra 2009 bidraget til, at NVL fungerer hensigtsmæssigt i rollen som policy-leverandør til SVL og NMR?
- 5 I hvilket omfang og hvordan har de nye tiltag fra 2009 bidraget til at styrke NVL som formidler af informationer og resultater?
- 6 I hvilket omfang og hvordan har de nye tiltag fra 2009 bidraget til, at NVL medvirker til, at erfaringer og resultater fra Nordplus' rammeprogram/Nordplus Voksen gøres nyttige for brugere og omsættes i praksis?
- 7 I hvilket omfang og hvordan har de nye tiltag fra 2009 bidraget til at understøtte et kontinuerligt samarbejde mellem de nationale Nordplus-administratorer og NVL's koordinatore?
- 8 I hvilket omfang har NVL's netværk og arbejdsgrupper en tydelig kobling til de prioriterede temaer i virksomhedsplanerne for 2009-2011?
- 9 I hvilket omfang er NVL's netværk og arbejdsgrupper sammensat på tværs af sektorer?
- 10 I hvilket omfang er personer fra nordiske voksenlæringsmiljøer involverede og engagerede i NVL?
- 11 I hvilket omfang samarbejder personer fra nordiske voksenlæringsmiljøer med NVL?
- 12 Hvordan og i hvilken grad spredes resultaterne af NVL's virksomhed til aktører uden for NVL's netværk og arbejds- og ekspertgrupper?
- 13 Hvilke tiltag kan NVL anvende for at udvikle sin organisation, så målene for NVL i højere grad nås?

EVA har valgt en analysestrategi, hvor vi besvarer evalueringsspørgsmålene ved systematisk at af-dække NVL's brugeres vurdering af hovedresultater, relevans, målopfyldelse etc. samt forslag til fremadrettede forbedringer. NVL er skabt for at dække et tværsektorielt behov for viden om voksenlæring. Det er derfor naturligt at spørge brugerne, om de vurderer, at NVL formår at dække dette behov. Brugerperspektivet vil blive indfanget gennem surveyteknik og telefoninterviews på baggrund af dokumentstudier af NVL's egne dokumenter.

Resultaterne af evalueringen vil blive formidlet i en elektronisk rapport på 40-50 sider skrevet på dansk.

Appendiks B

Evalueringsdesign

(fra tilbudsmateriale, EVA 2011)

Evalueringen starter ikke på bar bund. Der foreligger allerede en relativt omfattende og grundig skriftlig dokumentation for NVL's aktiviteter i form af virksomhedsplaner, årsrapporter, administrative indikatorer og læserundersøgelser.

EVA tilbyder et brugerfokuseret evalueringsdesign, hvor den eksisterende dokumentation inddrages aktivt som en kilde til information og vurdering af, om NVL har levet op til sine mål, og hvor hovedvægten i aktiviteterne ligger på at få suppleret disse rapporter og data med systematiske vurderinger af NVL's aktiviteter og resultater fra nogle af NVL's vigtigste brugere. Det gælder både dem, som NVL selv løbende er i kontakt med, og som derfor har et bedre grundlag for at vurdere NVL, og dem, som NVL har en mindre berøringsflade med, og som tilsvarende har et svagere grundlag for at vurdere NVL's aktiviteter og resultater.

EVA mener, at vurderingen af, om NVL overordnet set har løst sin opgave, samt forslag til fremadrettede justeringer bør baseres på vurderinger fra hhv. de ansatte i NVL samt brugerne af NVL og tilrettelægges differentieret i forhold til de forskellige brugergrupper, der kan inddeles i tre kategorier:

- Primære brugere: netværksdeltagere (individer og institutioner, der er direkte involveret i NVL's netværks- og arbejdsgrupper)
- Sekundære brugere: samarbejdsgrupper (individer og institutioner, der fx bruger NVL som policy-leverandør – NMR og SVL – eller på anden vis gør brug af NVL's aktiviteter, herunder deltager i konferencer)
- Tertiære brugere: fx borgere, som er i gang med et voksenundervisningsforløb, og som får indirekte gavn af NVL's arbejde, men som ikke direkte er i berøring med NVL.

EVA's evalueringsdesign afgrænser sig til at fokusere på de primære og sekundære brugere, fordi EVA vurderer, at de tertiære brugere normalt ikke vil have tilstrækkeligt kendskab til NVL til at kunne vurdere relevansen og værdien af NVL's aktiviteter.

EVA's evalueringsdesign består af forskellige datakilder og inddrager som nævnt forskellige brugergrupper. På den måde opnår vi en datatriangulering, der sikrer, at analysen er baseret på mere end ét perspektiv. EVA vil basere analysen i evalueringen på følgende metoder og datakilder:

- Dokumentstudie af eksisterende skriftligt materiale, virksomhedsplaner, årsrapporter, administrative indikatorer og læserundersøgelser
- Spørgeskemaundersøgelse blandt NVL's netværksdeltagere samt NVL's øvrige samarbejdspartnere og deltagere i NVL-initierede aktiviteter
- interviewundersøgelse blandt NVL-ansatte, repræsentanter fra NMR og SVL og ledere af NVL-netværk.

Tabel 3 giver et overblik over, hvilke datakilder der vil blive brugt til at besvare de opstillede evalueringsspørgsmål.

Oversigt over evalueringsdesign

Evalueringsspørgsmål	Datakilder					
	Dokument- studie	Spørgeskema- undersøgelse		Telefoninterview		
		Netværks- deltagere	Sam- arbejds- partnere	NVL- ansatte	NMR og SVL	Netværks- værks- deltagere
1. Hvilke hovedresultater har NVL opnået gennem sine aktiviteter i perioden 2009-2011?	X	X	X	X	X	X
2. I hvilket omfang er de fremlagte parametre (mål, temaer og metoder) for NVL i virksomhedsplanerne for 2009-2011 samt i grundlagsdokumentet fra 2009 relevante?	X	X	X	X		X
3. I hvilket omfang og hvordan har de nye tiltag fra 2009 bidraget til en bedre styring af NVL via mål, temaer og metoder?		X		X	X	X
4. I hvilket omfang og hvordan har de nye tiltag fra 2009 bidraget til, at NVL fungerer hensigtsmæssigt i rollen som policy-leverandør til SVR og NMR?				X	X	
5. I hvilket omfang og hvordan har de nye tiltag fra 2009 bidraget til at styrke NVL som formidler af informationer og resultater?	X	X	X	X	X	X
6. I hvilket omfang og hvordan har de nye tiltag fra 2009 bidraget til, at NVL medvirker til, at erfaringer og resultater fra Nordplus' ramme-program/Nordplus Voksen gøres nyttige for brugere og omsættes i praksis?	X	X	X	X		X
7. I hvilket omfang og hvordan har de nye tiltag fra 2009 bidraget til at understøtte et kontinuerligt samarbejde mellem de nationale Nordplus-administratorer og NVL's koordinatore?	X			X		
8. I hvilket omfang har NVL's netværk og arbejdsgrupper en tydelig kobling til de prioriterede temaer i virksomhedsplanerne for 2009-2011?		X		X	X	X
9. I hvilket omfang er NVL's netværk og arbejdsgrupper sammensat på tværs af sektorer?	X	X		X		X
10. I hvilket omfang er personer fra nordiske voksenlæringsmiljøer involverede og engagerede i NVL?		X	X	X		X
11. I hvilket omfang samarbejder personer fra nordiske voksenlæringsmiljøer med NVL?	X	X	X	X		X
12. Hvordan og i hvilken grad spredes resultaterne af NVL's virksomhed til aktører uden for NVL's netværk og arbejds- og ekspertgrupper?	X	X	X	X		X
13. Hvilke tiltag kan NVL anvende for at udvikle sin organisation, så målene for NVL i højere grad nås?		X	X	X	X	X

I de følgende underafsnit beskriver vi formålene med og tilrettelæggelsen af de enkelte undersøgelser nærmere i den kronologiske rækkefølge, som de vil blive gennemført i i evalueringen.

Dokumentstudie

Der foreligger allerede en lang række dokumentationsmaterialer fra NVL selv. Det gælder bl.a. virksomhedsplaner, årsrapporter, administrative indikatorer og læserundersøgelser. Det kendetegnende ved materialerne er, at de primært har en faktuel eller beskrivende karakter, men de indeholder også egentlige vurderinger af NVL's virksomhed.

EVA vurderer derfor, at det foreliggende dokumentationsmateriale indeholder relativt omfattende information, der på systematisk vis belyser NVL's virksomhed og målopfyldelsen i forhold til de parametre, der er opstillet i bl.a. virksomhedsplanerne. Der er primært tale om selvevalueringer, men der er også dele af dokumentationsmaterialet, såsom læserundersøgelsen fra 2010, der har et eksternt perspektiv.

EVA vil som det første nærlæse det eksisterende dokumentationsmateriale og gennemføre en komparativ analyse af de mål, der er opstillet i virksomhedsplanerne og i årsrapporterne, og de resultater, der er beskrevet i årsrapporterne. Dokumentstudiet vil derved bidrage til at svare på evalueringsspørgsmålene om hovedresultater og målopfyldelse.

Dokumenterne kan således ses som værdifulde bidrag til en selvevaluering af NVL. En styrke ved selvevalueringer er, at de personer, der er tæt på de konkrete udfordringer, har særligt gode forudsætninger for at levere kvalificerede vurderinger. Hertil kommer, at selvevalueringer kan styrke de involveredes bevidsthed om styrker og svagheder ved den hidtidige praksis. Omvendt har selvevalueringer den svaghed, at det kan være vanskeligt at se kritisk på egen virksomhed. Det er grunden til, at kombinationen af selvevalueringer og eksterne vurderinger ofte kan åbne for nye perspektiver. Dokumentstudiet vil derfor også danne grundlag for udarbejdelsen af de spørgsmål, der vil indgå i hhv. spørgeskemaundersøgelsen og interviewundersøgelsen.

Spørgeskemaundersøgelse

Dokumentstudiet af virksomhedsplaner og årsrapporter vil give et billede af, i hvilket omfang NVL selv vurderer at have indfriet de opstillede mål. Formålet med spørgeskemaundersøgelsen er at tilføje et systematisk *eksternt* billede af, hvordan brugerne af netværket vurderer, at NVL når de opsatte mål.

EVA gennemfører en spørgeskemaundersøgelse, der retter sig mod henholdsvis primære og sekundære brugere af NVL. Spørgeskemaundersøgelsen vil levere et systematisk eksternt billede af, hvordan de primære og sekundære brugere af NVL vurderer NVL's hovedresultater, relevansen af opsatte mål og målopfyldelsen. Åbne spørgsmål i skemaet vil samtidig gøre det muligt for deltagerne at beskrive forslag til ændringer i NVL.

EVA har afgrænset gruppen af primære brugere til de 120 netværksdeltagere, der ifølge NVL's årsrapport fra 2010 deltager i en af NVL's 15 netværksgrupper. EVA har afgrænset gruppen af sekundære brugere til ca. 160 personer, der ligeledes ifølge NVL's årsrapport fra 2010 defineres som samarbejdspartnere. De sekundære brugere er således ikke nødvendigvis aktivt involveret i at gennemføre NVL-aktiviteter, men deltager i dem som fx konferencegæster m.m.

Spørgeskemaundersøgelsen tilrettelægges som en totalundersøgelse, hvor samtlige registrerede (i 2010) samarbejdspartnere og netværksdeltagere vil blive kontaktet og opfordret til at udfylde et webbaseret spørgeskema. Det er en forudsætning for denne del af undersøgelsen, at NVL leverer e-mail-adresser på de personer, der udgør undersøgelsens population.

Spørgeskemaundersøgelsen vil blive formuleret på dansk, finsk og islandsk ud fra en antagelse om, at respondenter fra Danmark, Norge, Sverige, Færøerne og Grønland vil kunne besvare et spørgeskema på dansk, mens respondenter fra Åland vil kunne besvare det på dansk eller finsk. Deltagerne vil få mulighed for at vælge, hvilket af de tre sprog de ønsker at besvare spørgeskemaet på.

Spørgeskemaet vil blive udformet, så det kan besvares på maks. 15 minutter. Hvis spørgeskemaet tager mærkbart længere tid at udfylde, forventes svarprocenten at blive for lav. Spørgeskemaet

vil omfatte en række lukkede spørgsmål, der handler om evalueringens temaer, samt et eller flere åbne spørgsmål, der giver respondenterne mulighed for at uddybe og eksemplificere besvarelsen.

For at sikre, at respondenterne forstår spørgsmålene i spørgeskemaet og oplever svarkategorierne som meningsfulde og udtømmende, dvs. for at sikre valide besvarelser, vil EVA forud for udsendelsen af spørgeskemaet gennemføre to pilottest af spørgeskemaet i hvert land, som indgår i undersøgelsen, med undtagelse af Åland. EVA vil således bede i alt 14 personer om at give respons på spørgeskemaet.

Spørgeskemaundersøgelsen vil blive gennemført inden interviewundersøgelsen, sådan at resultatet kan indgå som grundlag for interviewundersøgelsen.

Telefoninterview

Dokumentstudiet er velegnet til at vurdere NVL's egen beskrivelse af målopfyldelse, og spørgeskemaundersøgelsen er velegnet til at indfange brugernes holdning til og vurdering af relevans og målopfyldelse. Ingen af disse metoder er imidlertid tilstrækkelige i forhold til at få en dybere forståelse af, hvordan de ansatte og brugerne vurderer relevansen af NVL's styringsparametre, og af NVL's målopfyldelse eller til at indfange og udfolde fremadrettede anbefalinger til justering og optimering af NVL.

EVA tilbyder på den baggrund at gennemføre i alt 28 telefoninterview med følgende tre aktørgrupper, som alle har forskellige positioner i forhold til NVL:

- 11 NVL-ansatte: hovedkoordinatoren, de fem landekoordinatorer, de tre kontaktpersoner på Færøerne, i Grønland og på Åland, webredaktøren og den administrative ressourceperson.
- 1 repræsentant fra Nordisk Ministerråd og 1 repræsentant fra SVL
- Formanden for hver af de 15 netværksgrupper, som var aktive i 2010.

De ansatte i NVL har en særlig forpligtelse til at arbejde for, at NVL når sine mål inden for de prioriterede temaer og ved hjælp af de beskrevne metoder. Dette sammenholdt med, at de også har en særlig indsigt og erfaring, som det er essentielt at inddrage, vil derfor kunne supplere den skriftlige dokumentation af NVL's virksomhed. De ansatte bidrager med et internt blik på NVL.

Repræsentanterne fra NMR og SVL er modtagere af policy-leverancer fra NVL, samtidig med at de har en bestemmende rolle i forhold til NVL. Det betyder, at der er tale om en blanding af et internt og et eksternt blik på NVL; internt, fordi NMR og SVL er overordnede og i sidste ende bestemmende i forhold til NVL, men eksternt i den forstand, at NMR og SVL modtager policy-leverancer fra NVL og har eksplicite forventninger til bestemte resultater af NVL's virksomhed.

Netværksdeltagere befinder sig også i feltet mellem et internt og et mere eksternt blik på NVL, fordi netværksdeltagerne på den ene side er en central del af det interne organisatoriske grundlag for NVL's virksomhed, men på den anden side normalt er ansat på andre institutioner, der ikke er bundet til NVL's målopfyldelse, som de ansatte er. EVA forventer, at netværksdeltagerne generelt set vil have et grundigere kendskab til og mere positive vurderinger af NVL sammenlignet med samarbejdspartnerne uden for netværkene. Netværksdeltagerne kommer fra mange forskellige institutioner i Norden og repræsenterer for så vidt en blanding af perspektiver indefra og udefra på NVL. (Jævnfør oversigter i bilag til årsrapporterne 2009 og 2010 over medlemmer af NVL-netværk).

EVA forventer, at hvert telefoninterview varer 30-45 minutter. Alle telefoninterviewene vil tage afsæt i en semi-struktureret interviewguide, der vil blive tilpasset de enkelte aktørgrupper. De vil dog i udgangspunktet blive bedt om at forholde sig til de samme evalueringsspørgsmål og temaer. Se endvidere tabel 3. Formålet hermed er at sikre flere perspektiver på den samme problemstilling og derved styrke evalueringens udsagnskraft i forhold til de opstillede evalueringsspørgsmål.

Telefoninterviewene vil blive gennemført på dansk/skandinavisk eller engelsk, alt efter hvad informanten foretrækker. EVA's tilbud forudsætter, at NVL kan bidrage med navn og telefonnummer på de personer, som EVA ønsker at interviewe.

Appendiks C

Dokumentation og metode

Evalueringens formål er dels at belyse, hvordan det er lykkedes NVL at realisere de nye tiltag, som i 2009 blev indført for at styre netværket mere detaljeret gennem mål, temaer og metoder, dels at bidrage med anbefalinger til, hvordan NVL fremadrettet kan styrke sin virksomhed.

EVA har baseret evalueringen og vurderingerne på følgende datakilder:

- Dokumentstudie
- Spørgeskemaundersøgelse blandt netværksdeltagere og samarbejdspartnere
- Interview med NVL's ansatte
- Interview med en netværksdeltager fra hvert af de 15 netværk, som var aktive i 2010.
- Interview med en repræsentant fra henholdsvis SVL og NMR.

Vi gør i dette appendiks rede for valget af metoder og gennemførelsen af såvel dokumentstudiet som den kvantitative og den kvalitative del af undersøgelsen.

Dokumentstudie

EVA har gennemført et dokumentstudie, der primært har taget udgangspunkt i NVL's virksomhedsplaner og årsrapporter samt grundlagsdokumentet. Disse materialer er kendetegnet ved at have en deskriptiv karakter og være selvevalueringer. EVA har i tillæg til dette suppleret med oplysninger hentet fra NVL's hjemmeside www.nordvux.net.

Formål

Formålet med dokumentstudiet har været at få indsigt i NVL's egen vurdering af, hvordan de opstillede mål for netværket er blevet opfyldt, samt at se nærmere på, hvordan NVL operationaliserer og arbejder med de opstillede mål for at indfri dem.

EVA har mange års erfaring med at inddrage selvevalueringer som datakilder i evalueringer, og vi ved derfor også af erfaring, at det er forbundet med både fordele og ulemper. Fordelen i dette tilfælde er, at selvevalueringerne afspejler de involverede parterers refleksioner over mål, temaer og metoder. Dokumenterne tydeliggør således NVL's arbejde med de nye tiltag, og de giver et billede af, hvordan NVL har arbejdet med implementering af dem. Ulempen ved at inddrage NVL's selvevalueringer er, at der er risiko for, at indholdet ikke forholder sig kritisk til NVL's arbejde. Det har derfor været vigtigt for EVA at supplere selvevalueringerne med viden fra andre datakilder for at få et større indblik i de perspektiver, der vedrører de nye tiltag og målopfyldelsen.

Gennemførelse

EVA læste først dokumenterne igennem. Herefter lavede vi en analyse af, om de opstillede mål genfindes i dokumenterne, af, hvordan de i givet fald er beskrevet, og af, hvordan NVL har arbejdet med at opfylde målene.

Resultaterne fra dokumentstudiet dannede udgangspunkt for formuleringen af spørgsmålene til spørgeskemaundersøgelsen.

Spørgeskemaundersøgelse blandt netværksdeltagere og samarbejdspartnere

EVA gennemførte i december 2011 en spørgeskemaundersøgelse blandt NVL's netværksdeltagere og samarbejdspartnere. Spørgeskemaundersøgelsen er tilrettelagt som en totalundersøgelse, hvor samtlige registrerede netværksdeltagere og samarbejdspartnere er blevet kontaktet og bedt om at udfylde et elektronisk spørgeskema.

Formål

Formålet med spørgeskemaundersøgelsen var at kortlægge, i hvilket omfang netværksdeltagerne og samarbejdspartnerne generelt vurderer, at NVL indfrier sine mål, og om målene, temaerne og metoderne betragtes som relevante. EVA var dog bevidst om, at det for mange kunne være et område, de ville have svært ved at forholde sig til kvantitativt og gennem lukkede svarkategorier. EVA inkluderede derfor også åbne spørgsmålskategorier, der gav respondenterne mulighed for at komme med kvalitative kommentarer og formulere fremadrettede forslag til ændringer.

Udarbejdelse og validering af spørgeskemaet

EVA udarbejdede spørgeskemaet på baggrund af dels det indledende dokumentstudie, dels de evalueringsspørgsmål, som evalueringen skal svare på. EVA udarbejdede spørgeskemaet på dansk.

Den danske udgave af spørgeskemaet blev oversat til både finsk og islandsk. Det blev ikke oversat til andre nordiske sprog på grund af en økonomisk disposition. Personer fra Danmark, Norge, Sverige, Færøerne og Grønland har således kunnet svare på det danske spørgeskema, mens personer fra Finland har kunnet læse en finsk version, og personer fra Island har kunnet læse en islandsk version.

De oversatte skemaer blev pilottestet af personer fra alle de inddragede lande undtagen Åland. EVA udvalgte pilottesterne tilfældigt på baggrund af de modtagne kontaktoplysninger. EVA gennemførte i alt 10 pilottest af spørgeskemaet med repræsentanter fra alle landene. Pilottestene foregik ved, at testpersonerne fik tilsendt skemaet elektronisk, hvorefter de blev ringet op af EVA, som gennemførte korte interviews for at få testpersonernes kommentarer til spørgeskemaet. Pilotpersonerne blev blandt andet bedt om at forholde sig til, om spørgsmålene var dækkende, relevante og meningsfulde.

Projektgruppen justerede spørgeskemaet på baggrund af en samlet vurdering af de indkomne kommentarer. Det finske og islandske spørgeskema blev også sendt til genoversættelse på baggrund af de sproglige kommentarer fra testpersonerne.

Population og gennemførelse af spørgeskemaundersøgelsen

Populationen er opgjort som samtlige netværksdeltagere og samarbejdspartnere, som NVL har registreret kontaktoplysninger på siden 2009. Populationen er opgjort til 347 personer.

Spørgeskemaundersøgelsen er udsendt til alle, og der er derfor tale om en totalundersøgelse. Den er gennemført som en webbaseret undersøgelse, hvor hver respondent har modtaget en informations-e-mail med et link til spørgeskemaet. Rykkerproceduren bestod af to elektroniske påmindelser, som respondenterne ligeledes modtog via e-mails. Den første blev udsendt efter tre uger, den anden efter fire uger.

Svarprocent og bortfald

I alt har 208 ud af 347 netværksdeltagere og samarbejdspartnere besvaret spørgeskemaet. Det giver en samlet svarprocent på 60.

Svarprocenterne fra de enkelte lande varierer imidlertid. Finland har den højeste svarprocent på 88, mens Norge har den laveste svarprocent (48), hvis der ses bort fra Åland, hvorfra ingen har svaret. Det har betydet, at der er forskel på den andel, som landene er repræsenteret med i besvarelserne, og den andel, de faktisk udgør, af populationen. Tabel 5 viser de enkelte landes svarprocenter, og de andele, de udgør af hhv. besvarelserne (respondenterne) og populationen.

Tabel 7
Svarprocenter og bortfald – fordelt på lande

	Svarprocent (N = 208)	Andel (respondenter) (N = 208)	Andel (population) (N = 347)
Finland	88 %	20 %	14 %
Island	85 %	13 %	10 %
Grønland	67 %	3 %	3 %
Sverige	54 %	20 %	22 %
Danmark	52 %	25 %	29 %
Færøerne	52 %	7 %	8 %
Norge	48 %	12 %	15 %
Åland	0 %	0 %	0 %
I alt	60 %	100 %	100 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelsen blandt netværksdeltagere og samarbejdspartnere

Der kan være flere forklaringer på, at der er så relativt store udsving i landenes svarprocenter. Én forklaring, der ikke kan udelukkes, er, at det afspejler den betydning, som NVL tillægges blandt NVL's netværksdeltagere og samarbejdspartnere i de respektive lande. Men herudover ved vi, at personer i nogle lande er blevet bedt om at besvare spørgeskemaet, mens de ikke er blevet det i andre.

Tabellen viser desuden, at Finland er overrepræsenteret, mens Danmark er underrepræsenteret. En analyse af forskellene viser dog, at de forskelle, vi kan se, ikke er signifikante. Vi må derfor på baggrund af de tilgængelige baggrundsoplysninger antage, at undersøgelsen er repræsentativ.

Analyse

Rapporten indeholder først og fremmest deskriptive beskrivelser af datamaterialet, men sammenhænge mellem centrale baggrundsvariable og analysevariable er også kommenteret.

Analysen af sammenhænge er gennemført på baggrund af krydstabeller, hvor χ^2 og gamma er benyttet som test for signifikante sammenhænge. Der er alene kommenteret på sammenhænge ved et signifikansniveau på 5 %. Grunden til, at der er anvendt signifikanstest i totalundersøgelsen, er, at man derved kan bedømme sikkerheden for, at en observeret sammenhæng svarer til den faktiske sammenhæng i undersøgelsespopulationen. Med andre ord tages der altså højde for den tilfældige variation i datamaterialet.

Følgende baggrundsvariable er anvendt i analysen af sammenhænge:

- Institutionstype: uddannelses- og/eller forskningsinstitution, myndighed/forvaltning eller 'resten'
- Tilknytning til NVL: om man arbejder eller har arbejdet i et netværk.

Nationalitet er ikke brugt som baggrundsvariabel i analysen af spørgeskemadata, da antallet af respondenter er så lavt, at der ikke kan påvises signifikante sammenhænge.

Interviewundersøgelse

EVA gennemførte i januar 2012 en række telefoninterviews med alle ansatte i NVL, repræsentanter for alle netværkene samt repræsentanter fra både SVL og NMR. Der blev gennemført i alt 27 interviews, der fordelte sig på følgende måde:

- 11 NVL-ansatte: hovedkoordinatoren, de fem landekoordinatorer, de tre kontaktpersoner for de selvstyrede områder Åland, Færøerne og Grønland, webredaktøren og den administrative ressourceperson.
- 1 repræsentant fra SVL og 1 repræsentant fra Nordisk Ministerråd.
- 1 medlem fra hver af de 15 netværksgrupper, som var aktive i 2010.

Formålet med interviewene var at opnå en dybere forståelse af, hvordan de ansatte, brugerne samt SVL og NMR vurderer de nye tiltags relevans, og om de forskellige parter har oplevet ændringer i NVL's arbejde siden 2009.

Hvor dokumentstudiet er egnet til at give et billede af, hvordan NVL selv vurderer relevansen af de nye mål, og spørgeskemaundersøgelsen bidrager med viden om brugernes vurdering af målenes relevans, giver interviewundersøgelsen et mere nuanceret og detaljeret billede af såvel brugernes, de ansattes som NMR's og styringsgruppens erfaringer med og vurderinger af målopfølgelsen.

Interviewene varede 30-50 minutter. De tog afsæt i en semistruktureret interviewguide, der var tilpasset de forskellige aktørgrupper. Interviewene blev ikke kun gennemført på dansk, men også på enten svensk, norsk eller engelsk i de tilfælde, hvor der var behov for det, for at reducere udfordringer forbundet med sprogbarrierer og sproglige problemer.

Interview med NVL's ansatte

Der blev gennemført i alt 11 interviews med ansatte i NVL. Interviewene blev gennemført for at opnå et internt blik på arbejdet med de nye målsætninger og tiltag. De ansatte kunne i den forbindelse bidrage med detaljerede beskrivelser af erfaringerne med implementeringen af de nye målsætninger og NVL's arbejde mere generelt.

Interview med netværksdeltagere

Der blev gennemført i alt 27 interviews med deltagere i NVL's netværk. Interviewene med netværksdeltagerne blev gennemført for at få et indblik i, hvordan NVL's målsætning og tiltag bliver vurderet af personer, der på en og samme tid indtager en ekstern og intern rolle i forhold til NVL. Netværksdeltagerne er direkte involveret i NVL's arbejde, samtidig med at de normalt er ansat i andre organisationer og institutioner.

Interviewene med netværksdeltagerne har bidraget med informationer om netværkenes arbejde med de forskellige målsætninger og deltagernes vurdering af NVL's styring.

Interview med repræsentanter fra SVL og NMR

Der blev gennemført to interviews med repræsentanter fra henholdsvis NMR og SVL. Formålet med disse interviews har blandt andet været at få indsigt i, hvordan NVL's målopfølgelse vurderes, herunder hvordan NMR og SVL vurderer NVL's rolle som policy-leverandør.

Appendiks D

Referencer

- ENCELL 2008, Utværdering av NVL 2007 – Nordisk nätverk för vuxneas lärande. Högskolan för lärande och kommunikation, Högskolan i Jönköping, Mohamed Chaib och Ebba Sundin.
- EVA 2011, Tilbud om evaluering af Nordisk Netværk for Voksnes Læring (NVL)
- NMR 2008, Organisering af Nordisk Netværk for Voksnes Læring (NVL) fra 2009 (nyt grundlagsdokument)
- NMR 2011, Mandat for evaluering af Nordisk Netværk for Voksnes Læring (NVL)
- NVL 2009a, Grundlagsdokument 2009
- NVL 2009b, Verksamhetsplan 2009
- NVL 2009c, Årsberättelse 2009
- NVL 2010a, Administrative indikatorer til brug for resultataftale 2011-2012 (se appendiks D)
- NVL 2010b, Mål, temaer og metoder 2011-2012 – bilag til NVL grundlagsdokument
- NVL 2010c, Verksamhetsplan 2010
- NVL 2010d, Årsberättelse 2010
- NVL 2011a, Verksamhetsplan 2011
- NVL 2011b, Årsberättelse 2011

Appendiks E

NVL's netværk med antal deltagere og fordeling på nationalitet

Netværk	Samlet deltager-antal	DK	FI	FO	GL	ISL	NO	S	AX
Alfarådet, ekspertnetværk	8	2	2	0	0	1	1	2	0
Arbejdsgruppe for bæredygtig udvikling	7	0	1	0	0	0	5	1	0
Arbejdsgruppe om kompetenceudvikling	5	1	1	0	0	2	0	1	0
Nordisk forskergruppe om kompetenceudvikling	5	1	1	0	0	2	0	1	0
Kvalitetsnetværket	5	1	1	0	0	1	1	1	0
Netværket for ældre i arbejdslivet	9	1	3	0	0	1	2	1	0
Nordisk distancenetværk	8	1	1	1	0	3	1	1	0
Nordisk ekspertnetværk for validering	17	3	2	1	2	2	3	3	1
Nordisk netværk for formel voksenuddannelse	13	3	1	0	0	2	3	4	0
Nordisk Netværk for Forskning i integration, inklusion/eksklusion	7	4	2	0	0	1	0	0	0
Nordisk Netværk for Forskning i læring i arbejdslivet	8	2	1	0	0	1	1	3	0
Nordisk netværk for fængselsundervisning, ekspertnetværk	7	1	1	0	0	1	3	1	0
Nordisk Netværk for fængselsundervisning, redaktionsråd	6	1	2	0	0	1	1	1	0
Nordisk netværk for voksenvejledning	19	3	4	2	1	3	2	4	0
Voksenpædagogik (VuxPed), arbejdsgruppen for kvalitet og udvikling i voksenpædagogik	22	6	3	0	0	2	7	4	0

Kilde: NVL. Bemærk, at landefordelingen er lavet på baggrund af e-mail-adresser fra liste over netværksmedlemmer ultimo 2011